

KÄRENSSI- SANOMAT

Top 5 toimenpidettä työttömyyteen

Perustulo

TVY:n työllisyysohjelma

1/2011

TVY:n vaaliseminaari 24.3 Kulttuurikeskus Sofiassa

Karenssisanommat 1 / 2011

- 3 Parakkikodit ja homekoulut!
- 4 Pohdintoja perustulosta
- 8 Työelämän kysymykset keskeisiä seuraavalla vaalikaudella
- 10 TOP 5 toimenpidettä ongelmatyöttömyyden ehkäisemiseksi
- 14 Yhtiöittämistä vai pakkoyhtiöittämistä?
- 15 Ei enää "pitkäaikaistyötön", vaikeasti työllistyvä" ja "vajaakuntoinen!"
- 16 Työttömien toiveet hallitusneuvotteluihin
- 18 Terveyttä ja työkykyä työttömille
- 24 Työllisyysohjelma
- 27 Avoin Kirje ministeri Sinnemäelle
- 28 Tilinpäätös
- 29 Taunon synttäreillä
- 30 Työttömien asiakaspalvelut, mitä tässä maassa oikein tapahtuu?
- 32 Miten työttömyys voidaan ratkaista?
- 32 Uusi suunta työllisyyspolitiikkaan: finanssikriisistä täystyöllisyyteen

Päätoimittaja: **Lea Karjalainen**
Toimittaja: **Jukka Haapakoski**
Taitto, valokuvaus: **Harri Ahola**
Paino: Kirjapaino Uusimaa

TVY ry

**Työttömien
Valtakunnallinen
Yhteistoimintajärjestö**

Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 Helsinki
p. (09) 774 5350
www.tvy.fi
etunimi.sukunimi@tvy.fi

Parakkikodit ja homekoulut!

Luin juuri sosiologian tutkijan Anna Kontulan kirjan ”Näkymätön kylä”, joka kertoo Olkiluodon parakkikylästä. Tuli tunne, että on pakko jakaa mietteitäni lukijoillemme myös meidän lehdessä. Jotkut ns. asiantuntijat väittävät, että harmaan talouden ympärillä pyörii noin 60.000 työntekijää.

Mutta palataan Olkiluodon parakeille, jossa kaikki eivät ole harmaan talouden töissä. Osa työntekijöistä on töissä Olkiluodossa viikonloput, jolloin ei maassamme ole minkään valtakunnan valvontaa, osa heistä viiptyy alle kolme kuukautta ja osa on täällä pysyväisluonteisesti.

Annan kirjasta todentui se, että pitkään täällä työssä olevat reppurit maksavat kaikki lakisääteiset asiansa tänne, myös verot. Tästäkin asiasta olisi hyvä puhua julkisuudessa - kaikki eivät ole vapaamatkustajia. Tunnen myös henkilökohtaisesti ihmisiä, joiden perhe asuu synnyinmaassa ja isä on käynyt täällä työssä säännöllisesti usean vuoden ajan. Usein isän tulot takaavat sen, että täällä tienatuilla euroilla saa kohtuullisen hyvän elintason muissa eteläisimmässä itäunionin maissa. Euroopan Unionin itäosissa, kun työttömyysturva ja eläkkeet ja yleensä köyhyydessä elävien ihmisten käytössä olevat tulot, ovat kaikkien Suomen köyhyyttämittareiden alapuolen alapuolella. Leipä maksaa itäunionissa todella niin paljon vähemmän euroissa kuin meillä.

Jokaisen meidän pitäisi muistaa se aika, kun meidän ihmiset lähti täältä kotimaasta leivän perässä maailman ääriin. Uskon ettei kukaan tule tänne, jollei nälkä, vaimon, lasten ja oma, pane lähtemään työntekijälle, saman asian vuoksi lähti myös suomalaiset. Ihmisten sukurakkaus, so-

siaaliset suhteet ja kieli, kulttuuri ja niin monet asiat painavat ihmisten elämässä niin paljon ettei kukaan täysijärkinen lähde maiden ja merien taakse ilman pakkoa, ilman paremman elämän toivoa.

Tosin seikkailijoitakin on, mutta ne olosuhteet, joihin ihmiset tänne tulevat ovat usein juuri Annan kuvaamia parakkioolosuhteita. Turussa on kerrottu telakkalaisten asunto-olosuhteista, joissa samassa kämpässä, ja samoissa Peteissä nukkuvat ihmiset vuorotelteen. Päivävuorolaiset nukkuvat yövuorolaisten tuurin aikana ja päinvastoin. Marjanpoimijat Lapissa majoitetaan vanhoille homekouluille ja työnantaja ei maksa edes peruspalkkaa, mutta perii; kuljetuksista, sähköstä, asumisesta, kaikesta mahdollisesta hintaa niin, että ihmiset ovat jääneet jopa velkaa marjafirmalle.

Kauheaa! Ihmiset tulevat tänne kaukaa Aasiasta täynnä unelmia paremmasta elämästä ja haaveet katoavat täydellisesti tuuleen. Ihan oikeasti ulkomaalaisia työntekijöitä kohdellaan kuin heillä olisi eri ihmisarvo, kuin työnjohdolla ja firmojen omistajilla. Autiot koulut tai rakennetut parakkikylät sijaitsevat kaukana asutuksesta ja palveluista, tuhannet ihmiset elävät eristyksessä ja maksavat asumisesta työntekijälleen Helsingin vuokrayksion hinnan, jopa ylikin. Kahdella miehellä on sama koppi johon juuri mahtuu kaksi sänkyä ja kaapit, tai homekoulun luokan lattia. Edistystä 60-70 luvun hätäapu tietömaaparakeihin on sen verran, että näillä Olkiluodon työnkerjäläisillä on suihkut, mitä hätätyömaiden parakkikylissä ei ollut.

Annan kirjassa kerrotaan joidenkin alirakoitsijoiden hurjasta suhtautumista työntekijöihin. Alin palkka, jota Olki-

luodossa on maksettu Annan muistiinpanojen mukaan työntekijälle, oli 2 euroa tunti. Sillä ei elä, mutta eihän se niiden ihmisten vika ole, jotka tulevat Eestistä, Puolasta, Thaimaasta tai vaikkapa jostakin Kroatiasta.

Mietin: valvooko kukaan kuinka ihmiset asuvat työnantajien heille hankkimissaan asunnoissa ja kuinka ihmisiä kohdellaan? Jos ei, niin olisi viimeinkin aika valmistella asiasta lainsäädäntö. Mikä on ihmisarvon mittari kun pomot ja pomojen pomot asuvat omissa taloissaan maalikyylissä tai Eurajoella, Raumalla, Porissa tai lähikunnissa paikkakuntalaisilta vuokratuissa taloissa. Voisivatko sivistyksen asiantuntijat auttaa näitä ihmisiä joilta viedään työkiertolaisina inhimillinen elämä? Näin kohdellaan daliteja (Intiassa kastijärjestelmän alapuolella olevien kastittomien nimitys). Nokian työnkerjäläiset ovat insinöörejä, diplomilla ja ilman ja ei heitä laiteta parakkeihin, mutta heidän kuuluvatkin ihan eri kastiin, intialaisittain braameihin.

Nyt kun meillä innolla segmentoidaan ihmisiä ja palveluja niin jotenkin tämä Intian kastijärjestelmä vastaa hyvin tätä meidän nykyistä menoa. Nykyinen työläinsäädäntö ja tulevaisuuden ennustajat povaavat niin, että kohta ainakin Itäunionin ja suomen kastittomat (lue segmentti 4) ovat kohta täysin työnantajien riistaa. Tervetuloa orjat, työnkerjäläiset ja kaikki dalitit Aasiasta ja joka puolelta maailmaa, Suomi odottaa teitä ilmaiseksi työvoimaksi. Orjille rakennetaan parakkikylät kauaksi kaikista, sillä Suomessa erämaita riittää.

Annan kirjasta kiitollisena
Lea Karjalainen
Päätoimittaja

Pohdintoja perustulosta

Perustulo on vähän niin kuin horisontin takana nouseva tai laskeva aurinko. Valonsäteistä ei vain vielä ota selvää lämmittäkö ne vai ei. Syntyykö uusi kirkas sosiaalipoliittinen aikakausi, vai vetäytyvätkö valonsäteet horisontin taakse, kun Suomi uinuu sosiaalipoliittiselle jääkaudelleen ns. hyvinvointivaltion kuihtumisen johdosta? Perustuloon kohdistuu myös paljon väärinkäsitystä ja epäluuloa ja joidenkin mielestä perustulo on kuin uhkaava sosiaalipoliittinen ilmastonlämpeneminen. On selvää, että perustulolla voidaan tarkoittaa monta asiaa.

JUKKA HAAPAKOSKI

Tässä kirjoituksessani tiivistän universaalien perustulon ajatuksen siihen, että jokainen kansalainen saa säännöllisesti vastikkeettomasti tililleen rahaa (esim. 500 euroa), jonka päälle voi tienata verottomasti rahamäärään (esim. 1000 euroa) asti lisää rahaa. Tämän tietyn ansiomäärän jälkeen veroprogressio asteittain iskee, jolla kansalainen tuloasteiden nousun myötä maksaa myös hiljalleen oman perustulonsa takaisin (esim. 2500 euron ansion kohdalla). Tämän pisteen jälkeen veroprogressio kasvaa vielä jonkin verran, jotta ne jotka tienaa keskimääräistä tuloa ja yli maksavat osaltaan veroa, jotta järjestelmä pystytään kokonaisuudessaan rahoittamaan.

On teoreettisesti täysin mahdollista laskea perustulomalli, joka ei käytännössä muuta maan kokonaista verotaakkaa mitenkään. Merkittävin ero nykyiseen malliin on se, että pienituloiset eivät maksa lainkaan veroa esim. lyhyistä keikkatöistä.

Perustulo on eräänlainen progressiivinen verotulomalli, sillä keskimääräistä parempipalkkaiset rahoittavat myös muiden ihmisten perustuloa. Tässä mielessä, se ei muuta nykyistä veromallia. Pohdin alla argumentteja perustulon puolesta ja vastaan.

Perustulo kannustimena mahdollistaa lyhyiden työsuhteiden vastaanottamisen

Tunnen vetoa perustulon puolesta siihen argumenttiin, että perustulon päälle on mahdollista tienata työllä verottomasti vielä lisää rahaa, ilman huolta, että työtömän perustoimentulon taso laskisi. Nykyinen järjestelmä on sikäli epäkannustava ja passivoiva, että tulotaso voi olla alhaisempi työssäkäyvälle, kuin sosiaalityöillä elävälle, koska esim. keikkatöitä tekevän tuet pienenevät hyvin nopeasti.

Perustulo siis madaltaa kynnystä ottaa vastaan erialaisia keikkatöitä etenkin keskivertoiselle hyväkuntoiselle työttömälle työmarkkinatuella elävälle. Varsinkin nuorille perustulolla on paljon annettavaa, kun nuoret ovat vielä siinä tilanteessa, että etsivät paikkaansa työmarkkinoilla. Perustulo tarjoaa pohjan, jonka päälle on mahdollista kokeilla erilaisia töitä. Lyhyiden keikkatöiden vastaanotto tarjoaa myös mahdollisuuden esim. säätää vapaa-ajan ja työajan suhdetta.

Yrittäjät ovat toinen selkeä hyötyjäryhmä. Perustulo mahdollistaisi aloittelevalle yrittäjälle joustavan perusturvan tasapainottamaan epäsäännöllisiä tuloja. Perustulo oikeiden yhteiskunnallisten lisäkannustimien myötä aktivoi ihmisiä ja

mahdollistaa nykyistä joustavammin eri elämäntilanteissa olevien ihmisten elämänvalintoja ilman huolta sosiaaliturvan tipahtamisesta.

Kannustavuus ottaa lyhyitä keikkatöitä vastaan voi myös olla kaksiteräinen miekka sikäli, että lyhytaikaiset työsuhteet saattavat siten lisääntyä ja korvata pitkäaikaiset työsuhteet. Toisaalta tämä on se kehityssuunta, mihin olemme menneet jo vuokratyöfirmojen rantautuessa Suomeen, joten perustulo on tässäkin tapauksessa ratkaisu jo olemassaolevaan tilanteeseen ja sosiaaliturvan ongelmaan kuin tämän ongelman kiihdyttäjä.

Perustulo aukottomana sosiaaliturvana

Elämme yhteiskunnassa, jossa raha on välttämätön toimeentulolle. Inhimillinen oikeusvaltio turvaa kaikkien toimeentulon kohtuulliselle tasolle. Perustulo tekisi tämän yhteiskunnallemme mielestäni välttämättömän piirteen täysin näkyväksi ja selväksi. Kukaan ei jäisi ilman perustuloa, ja se vapauttaisi monia ihmisiä nykyisen järjestelmän sosiaaliturva-aukoista.

Tämän lisäksi perustulo vähentäisi byrokratiaa – eli hallinnollisia kuluja, sekä säästäisi ihmisten ajankäyttöä ja tukisi ihmisten itsekunnioitusta. Lippuja ja lappuja ei tarvitsisi täyttää epävarmuudessa perustulon hankkimiseksi, kun rahat saa-

kuva HARRI AHOLA

Miina Äkkijyrkkä: Sisuhe

puvat tilille säännöllisesti ja turvallisesti.

Aineettoman yhteiskunnan kehittäminen

Ihmiset tekevät jo nyt paljon vapaaehtoistyötä. Kolmannella sektorilla tehty vapaaehtoistyö, ja Internetin ihmeet esim. Wikipedia, Linux sekä verkossa jaettava ilmainen audiovisuaalinen materiaali kielii mm. siitä, kuinka ihmiset ovat valmiita tekemään paljon ilmaista työtä toisten ihmisten eteen ja kulttuurin kukoistamiseksi ja kehittämiseksi. Tämä työ on osoitus siitä, kuinka yhteiskuntamme voi kukoistaa silloin, kun resurssit ovat mahdollisimman monen ulottuvilla ja ilmaisesti jaettavissa. Kun ihmisillä on

perustulon myötä mahdollisuus joustavammin ilman holhousa kehittää itseään ja käyttää aikaansa, on oletettavissa, että vapaaehtoistoiminta ja toiminnan laatu tulee vielä enemmän kukoistamaan.

Aineettoman yhteiskunnan vapaamuotoinen kehittäminen on olennainen askel tai seuraus siitä, että ennemmin tai myöhemmin koneilla pystytään korvaamaan ihmisten työpanos etenkin materiaalisessa tuotannossa. Mistä sitten ihmisten mahdollisuudet työhön ja sen välityksellä aineelliseen hyvään syntyvät? Palvelumarkkinoita voidaan edelleen kehittää, tai olettaa, että kilpailun kourissa ihmiset innovoivat, mutta kannattaako lähitulevaisuudessa jatkaa nykyisen globaalien

kilpailuyhteiskunnan vaatimalla hornan kattilanpaineella niissä kohtuuttomissa määrissä, mitä nyt jo tehdään monella alalla? Kansalaisuuteen perustuva perustulomalli olisi oiva ratkaisu tämän paineen lievittämiseksi, ja vapauttaisi paljon voimavaroja uusien ilmaisten palvelujen kehittämiselle ja innovoinnille.

Perustulo syrjäyttää?

Yksi argumentti perustuloa vastaan on, että perustulo mahdollistaa myös negatiivisia käyttäytymismalleja kuten syrjäytymistä yhteiskunnasta sekä rahojen hyväksikäyttöä. Nykyinen kolmen luokan malli, eli TE-toimisto, Kela sekä Sosiaalitoimi mahdollistaa viimesijaisen toimeentulotuen tarpeen viranomaisten tietoon. Näillä viranomaisilla on myös eri työkaluja tukea ihmisiä esim. aktiivitoimenpiteitä ja/tai osoituksia terveystalveluihin ym. tukimuotoihin.

Mutta toisaalta tämä eri viranomaisten välillä tehtävä yhteistyö saattaa myös jättää ihmisiä toimeentulorakoon. Esim. kaikki työttömät, jotka olisivat oikeutettuja hakemaan myös sosiaalitoimelta tukea, eivät ymmärrä hakea muuta kuin Kelan tukea.

On selvää, että nykyiset viranomaisten työkalut eivät riitä tunnistamaan kaikista merkittävimpiä työllistymisen esteitä, kuten esim. alkoholismia yms. sairauksia. Perustulo esim. nykyisen työmarkkinatuen hintaisena ei syrjäyttäisi sosiaalitoimen roolia, koska suurin osa työmarkkinatuen saajista joutuvat turvautumaan myös sosiaalitoimen palveluihin, joten periaatteessa se ei ole uhka nykyisille käytännöille.

Perustulo ei myöskään ratkaise syrjäytymisongelmaa. Mutta perustulo voi selkeyttää eri viranomaisten roolia siten, että rahojen hallinnallisen jakamisen rooli vähenee, mikä vapauttaa resurssia viranomaistahoilta auttamistyöhön. Tämän lisäksi ne voimavarat mitkä vapautuvat byrokratiasta, ovat mahdollisesti käytössä sellaiseen työhön, millä todella

voidaan puuttua ihmisten ongelmiin positiivisella otteella.

Kun perustulon rinnalle kulkisi nykyistä paremmin resursoitu kunnallinen terveydenhuolto monimuotoisine palveluineen, kolmas sektori, sekä tiukemmin säännelty finanssisektori (mm. pikavippitoiminnan rajoittaminen) niin joustavampia, parempia ja myönteisempiä työkaluja, kuin viranomaistahojen holhoaminen ja rahakontrolli olisivat käytössä ihmisten proaktiiviseen ihmisläheiseen, ja pitkäjänteiseen auttamistyöhön.

Perustulolla vapaamatkustaminen

Eräs yleinen argumentti, mitä valitettavasti kohdistetaan yleensäkin sosiaalipoliittisen rahan jakoon, on vapaamatkustaja-argumentti. Voidaan pelätä ihan aiheellisesti, että perustuloa väärinkäytetään ja oikeita tuloja ei ilmoiteta, kun tehdään töitä pimeästi. Toisaalta tämä argumentti pätee jo nykyisen Kelan rahan jakoon, jota lievitetään byrokratialla ja tehdään siis kaikille vaikeammaksi ja yhteiskunnalle kokonaisuudessa kalliiksi suhteellisen pienen vähemmistön vapaamatkustajuuden estämiseksi. Tämä hakumenettely ei välttämättä estä väärinkäytöksiä – esim. työmarkkinatukea on mahdollista nostaa (perustulonomaisesti) ja tehdä samalla pimeitä töitä, koska pistokokeita ei tehdä riittävästi.

Olisiko tämä ongelma olennaisesti erilainen tai haastavampi perustulomallilla? Ongelmaa voitaisiin lieventää siten, että tarjotaan aktiivisella työvoimapolitiikalla työmahdollisuuksia, jotka ovat riittävän houkuttelevia, että ihmiset mieluummin hakeutuvat niihin, kuin oleskelevat pelkällä perustulolla. Pimeän verottoman työn tekemistä ja työntekijöiden oikeuksia vastaavasti tulisi muutenkin kontrolloida eri viranomaisten ja AY-liikkeen voimalla.

Perustulolla vapaamatkustaminen voisi olla riittävä kannustin hakeutua eläkkeelle passivoitumaan jonnekin etelän

maahan. Perustuloon voisi rakentaa jokin kohtuullinen ehto, että oikeus siihen säilyy ainoastaan Suomessa oleskeleville EU:n kansalaisille.

Vapaamatkustaminen Suomen perustulomallilla EU:n muilta kansalaisilta on mielestäni suurempi ongelma perustulomallin taloudelliselle kestävyydelle. Esimerkiksi nyt on jo nähtävissä, että köyhempien EU maiden kansalaiset tulevat paremman sosiaaliturvan perässä Suomeen kotimaastaan. Sosiaalitoimessa, jonka tukeen nämä ihmiset ovat oikeutettuja, ihmiset ovat tiedossa. Perustulomalli sallisi vapaamatkustamisen ellei siihen tehtäisi ehtoa, että on täytynyt asua Suomessa jo kohtuullinen aika tietyn ajan sisällä (esim. kymmenessä vuodessa viisi vuotta).

Perustulo synnyttää lyhyitä työsuhteita Perustulon tarve ja siihen kohdistuvat merkittävämmät huolet kohdistuvat olennaisesti siihen millä perusteella ihmisillä on oikeus ja mahdollisuus työskennellä avoimilla globaaleilla talousmarkkinoilla. Kun suuret pääomat ovat vapaita liikkumaan, niin siitä seuraa tarve myös mahdollistaa työvoiman liikkuvuus. Ihmiset liikkuvat kuitenkin hitaammin kuin bittivaruudessa tehdyt rahansiirrot ja siitä seuraa paljon ongelmia etenkin suomalaiselle hyvinvointimallillemme.

Näkisin, että tämä tausta on se keskeinen syy siihen, että on painetta luoda määräaikaista työsuhteita. Takana lienevät ne ajat jolloin paperifirma tai sähkövoimala rakennuttivat tuotoillaan työntekijöilleen asuintilat. Perustulo on enemmänkin ratkaisu määräaikaisten työpaikkojen välillä olevalle sosiaaliturva-aukolle, kuin se venttiili, jonka kääntäminen ryssäyttää nykyiset työmarkkinoiden käytännöt päälle. Käytännössä esim. vuokratyöfirmojen laajeneva käyttö on seurausta suomalaisen lainsäädännön muutoksista ja yhtenäistämisestä eurooppalaiseen käytäntöön. Eurooppalainen käytäntö taas perustuu siihen, että EU:n toimintaperiaatteena olevassa liberaalisessa avoimessa talousmarkkinoissa kilpailu

on pyhin asia, ja kaikki taloudelliseksi katsottava toiminta tai palvelu mikä estää tai saattaa estää kilpailua on todennäköisesti purku-uhan alla oleva käytäntö.

Perustulo uhkana hyvinvointimallillemme

Suomalainen työhön ja progressiiviseen verotukseen perustuva hyvinvointimalli, joka tarjoaa universaalit, koulutus ja sosiaali- ja terveyspalvelut on tunnustettu kansainvälisissä vertauksissa maamme tärkeimmäksi saavutukseksi. Onko perustulomalli uhka hyvinvointimallillemme?

Hyvinvointimallin kontekstissa perustulomalli on sekä uhka että mahdollisuus. Mielestäni keskeinen uhka on siinä, että hyvinvointimalli rapautuu entisestään, ja ainoastaan rahankierrätykseen perustuva perustulomalli korvaa ne erityisedut mitä hyvinvointimallimme on tarjonnut kansalaisilleen. Toisin sanoen uhka on etenkin suuri niille ihmisille, jotka eivät saa riittävästi rahaa perustulon ja työn yhteenlaskettuna summana, jotta heidän perustuslailliset oikeutensa viimesijaiseen turvaan ja sosiaali- ja terveyspalveluihin säilyisivät.

Hyvinvointimalliin sitoutuneet näkevät epätäydellisen hyvinvointimallin, ja tarjoavat, että ratkaisu on hyvinvointimallin paikkaaminen suuremmalla verotusasteella, jotta voidaan turvata riittävät universaalit sosiaali- ja terveyspalvelut. Markkinatalouden kilpailukyvyyn tuomiin tehokkuushyötyihin uskovat siihen, että vapaat markkinat tuovat etenkin kuluttajan näkökulmasta parhaan ratkaisun.

Mitä enemmän kilpailukykyisempiä ratkaisuja on tarjolla vapailta markkinoilla keskiansioita tienaaiville ihmisille (esim. huomattavasti lyhyemmät jonotusajat palveluihin vaikka palvelu olisikin hinnaikkaampi, kuin vastaava julkinen palvelu), sitä todennäköisemmin nämä keskimääräisesti toimeentulevat kuluttajat vapaiden markkinoiden ratkaisuja myös suosivat. Tämä rapauttaa halua maksaa

veroja kuntien sosiaali- ja terveystalouteen. Hyvinvointimallin palvelujen puolustajilla on siten koko ajan vaikeampi työ puolustaa hyvinvointipalveluja yleisen palvelutason rapautuessa resurssien tai kannustimien puutteeseen. Kansainvälisen talouspolitiikan kehittyminen liberaalimpaan suuntaan globaalilla tasolla tukee markkinatalouteen uskovaan länsimaista keskiluokkaa ja siten myös rapauttaa hyvinvointivaltiota.

Perustulon mahdollisuus on paikata perusturvan aukkoja hyvinvointimallin rapautuessa – se on eräänlainen kompromissi markkinatalouden ja hyvinvointivaltion kehittämisen pattitilanteeseen. Esimerkiksi voidaan hyvin kysyä mitä tapahtuu ansioturvalle? Voiko ansioturvaa rakentaa osaksi perustulomallia? Perustulomalli ei suoraan estä ansioturvamallia – eli ansioturvaa voidaan verottaa perustulomallissa ihan samalla tavalla kuin mitä tahansa muutakin tuloa. Ansioturvan taso olisi tämän lisätulon myötä siten aina korkeampi kuin perustulon taso ja korvaisi tarvetta hakeutua työhön joka ei vastaa työntekijän ihannetta.

Perustulo ei siis suoraan estä hyvinvointivaltion kehittämistä. Perustulotason rahallisen määrän sääntelyllä voidaan kehittää ratkaisuja, jotka korvaavat nykyisen perusturvan ratkaisuja esim. tarvetta/mahdollisuutta sosiaalitoimen viimesijaiseen toimeentulotuen perusosaan.

Perustulo uhkana kilpailukyvyille

Perustulon tasoon saattaa liittyä pelkoa, että kilpailukykyimme rapautuu. Eräs uhkakuva lienee se, että ne jotka ovat korkeapalkkaisia eivät halua rahoittaa järjestelmää, jossa toiset ihmiset saavat vastikkeettomasti rahaa, ja näin ollen muuttavat rahoinsa toiseen maahan. Nämä kilpailukykyisemmät työntekijät vievät osaamisensa mukanaan rapauttaen maamme kilpailukykyä. Tämän uhkakuvan vakavuus riippuu siitä, että perustulomalli tulisi nykyistä mallia huomattavasti kalliimmaksi. Tässä kohtaan

on tärkeä muistaa, että perustulomalleja on esitetty sekä poliittisen vasemmiston, että oikeiston toimesta, joilla arvatenkin on eri kustannustasot mielessään.

Ehkäpä realistisempi uhkakuva on se, että aineettoman hyödyn syntyminen ns. vastikkeettomasta perusturvasta saattaa viedä työpaikkoja niiltä aloilta, jotka kilpailevat avoimilla työmarkkinoilla. Tässä ajattelen konkreettisesti esim. muusikkoja tai näyttelijöitä, joilla menee valtavasti aikaa työhönsä, jota myös ilmaiseksi esitetään ja mainostetaan julkisissa verkoissa. Tämä ongelma on tietenkin jo olemassa. Vastapainona, kun nämä artesaanit harjoittelevat töitään, saattaa syntyä sitä osaamista, jota tarvitaan todelliseen menestymiseen työssään.

Kun tätä toimintaa tuetaan perustulon muodossa niin suurella summalla, että lisätuloja ei ole pakko hankkia, niin on tietenkin mahdollista, että artesaanit eivät ole muissa töissä esim. matalan koulutustason töissä kuten siivoamassa tai marjanpoiminnassa. Onko se suuri menetys, jos vastapainona saamme nauttia korkeatasoisemmasta ja monipuolisemmasta kulttuurista? Ongelma lienee suurempi jos kyseessä on niin lahjakkaita ihmisiä, että he olisivat mukana hinnakkaalla palvelusektorilla (esim. lääkäreinä tai tuomareina) tai luomassa tuotteita suomalaiselle vientisektorille.

Sen sijaan, että perustulo on uhka kansantaloutemme kilpailukyvyille, se saattaa olla taloudellinen vahvuus. Ensinnäkin työn mahdollistaminen yhä suuremmalle osalle väestöä parantaa maamme kokonaistuottavuutta. On enemmän tehtyä työtä. Tämän lisäksi väestöstä suurempi osa voi osallistua kulutukseen, perustulon ja keikkatöiden tuloillaan. Tämä kulutus, etenkin vähävaraisten kohdalla, kohdistuu pääasiallisesti päivittäistavaraan ja siten se tukee myös yrittäjyyttä ja kauppaa. Laajempi osa ihmisistä pääsee äänestämään markkinapaikalla yksilöllisistä tarpeistaan, ja tämä taas saattaa lisätä maamme innovatiivisuutta ja piristää vientiä.

Yhteenveto

Tätä kirjoittaessani tunnen kallistuvani työttömyysnäkökulmasta varovaiseksi perustulon kannattajaksi. Perustulo vetää mutkia suoraksi sosiaaliturvassa ja sellaistenkin ihmisten kohdalla, joilla saattaa olla tilapäisiä vaikeuksia tai pitkäaikaisempiakin työllistymisen esteitä, niin perustulomalli luo rahallista turvaa ja säilyttää lähtökohtaisesti uskon ihmiseen. Se antaa mahdollisuuden tehdä ja kokeilla erilaisia töitä. Suomeen tarvittaisiin kokemukseni mukaan paljon enemmän tätä uskoa toisiin ihmisiin!

Tulevaisuuden tekninen kehitys luo joka tapauksessa painetta perustulomallin kaltaiselle tulonjakomallille, koska oikeus ja mahdollisuus ns. tuottavaan työhön ja sen hedelmiin lienee yhä harvinaisempaa herkkua. Ei ole yhteiskunnallisesti kestävä, että osa ihmisistä elää suojaetuissa ja yhä korkeampipalkkaisissa työsuhteissa, ja kasvava joukko ihmisiä elää köyhyysrajalla saalistaen huonosti palkattuja lyhytaikaisia työsuhteita samalla pyrittäen turhan hankalaa ja kuluttavaa byrokratiaa lisääntyvän kontrollin alaisena.

Perustulomalli kannattaa tuoda sisään olemassaolevaan perusturvamalliimme, niin ettei nykyinen tasapaino heilahda uusien käytäntöjen myötä. Samalla tulisi panostaa huomattavasti enemmän työpaikkojen luomiseen luomalla kysyntää työmarkkinoille erilaisten valtion investointien ja työllisyystukitoimenpiteiden yhteisenä kokonaisuutena, jotta kannustimet hakeutua työelämään tulevat vielä entistäkin selkeämmin esille. Kohtuullinen, eri elämäntilanteet ja ihmisten osaamisen huomioiva ja kannustava työ on edelleen se kirkkain tavoiteltavin päämäärä!

Ehkäpä työttömien näkökulmasta perustulon yksi vielä käsittelemätön kannustin kannattaa tässä ottaa huomioon. Perustulon jälkeen kukaan ei olisi varsinaisesti "työtön". Kaikki ovat kansalaisia ja oikeutettuja viimesijaiseen turvaan. Ilman työttömän leimaa lienee helpompi hy-myillä työhaastattelussa.

Työelämän kysymykset keskeisiä seuraavalla vaalikaudella

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan uurastus alkaa olla loppusuoralla. Tasa-arvoselonteon mietintöä valmistellaan parhaillaan, kun kirjoitan tätä juttua. Selonteko onkin viimeinen rypistys ennen vaalitaukoa. Neljän vuoden pesti valiokuntatyötä on opettanut paljon ja saman pöydän ympärillä kokoontuneet kollegat ovat tulleet hyvinkin tutuiksi.

MARKUS MUSTAJÄRVI

Lakonmurtolaki mittasi rajoja

Viime eduskuntavaalien alla taisteltiin raivoisasti hoitoalan työntekijöiden sieluista. Taiston tuoksinnassa hoitajille luvattiin tuntuvat palkankorotukset.

Vaalien jälkeen tuli laskun maksun aika, mutta liikkeelle oli laskettu väärää rahaa. Maksajaa annetuille lupauksille ei tahtonut löytyä mistään.

Petetyksi tulleet hoitoalan työntekijät lähtivät vaatimaan oikeutta työtaistelun kautta. Pika pikaa eduskunnassa säädettiin lakonmurtolaki, jota ei kuitenkaan tarvinnut ottaa käyttöön. Tavallisesti lainsäädäntötyötä moititaan hitaaksi ja kankeaksi, mutta nyt laki valmisteltiin ennätysajassa ja meidänkin valiokunta istui viikonloppuna vääntämässä asiasta.

Minulle työtaisteluoikeus on pyhä. Itse asiassa on niin, että työntekijöiden laajat oikeudet, myös työtaisteluoikeudet, ovat vakauttaneet suomalaisia työmarkkinoita. Saneluratkaisut ja pakko toimivat

aikansa, mutta eivät loputtomiin. Aitoon sopimiseen tarvitaan kaksi osapuolta. Silloin täytyy kunnioittaa myös sen heikomman oikeuksia.

Palvelut karkaavat yhä kauemmas

Työ- ja elinkeinotoimistojen palveluiden saatavuudesta tulee kansanedustajille palautetta yhä enemmän. Toimistoverkkoa on supistettu rajusti ja asiakkaat kulkevat pitkiä matkoja palveluiden perässä. Kulkeminen maksaa ja siksi työttömien antama kritiikki tulee aiheesta. Rahalle pitää aina saada aito palveluvastike.

Vuoden 2015 mennessä TE-toimistojen verkkoa supistetaan entisestään. Taustalla kummitelee valtion tuottavuusohjelman nimellä kulkeva leikkauslista, joka vähentää työpaikkoja jokaisessa valtion organisaatiossa. Palveluja supistetaan eniten sieltä, missä niitä vähiten pystytään puolustamaan eli pienistä ja keski-suurista kunnista. Esimerkiksi Lappiin jää vain yksi toimisto, jos suunnitelmat toteutuvat.

Valiokuntamme on jo ennakkoon kuullut työ- ja elinkeinoministeriön valmistelusta vastaavaa virkakuntaa ja yrittänyt kertoa terveisiä kentältä, kun ne eivät virkatietä myöten löydä perille.

Pitkäaikaistyöttömyys kasvaa

Eduskunnassa moneen kertaan kuultu hokema ”olemme vältäneet massatyöttömyyden” kuulostaa jo vastenmieliseltä. Eikö 266 000 työtöntä (1/2011) ole tarpeeksi? Heistä pitkäaikaistyöttömiä on jo 59 000 henkeä. Se on liki kymmenen tuhatta enemmän kuin vuotta aiemmin.

Työ- ja elinkeinotoimistojen pelimerkit eivät riitä syrjäytymisen estämiseen. Vastuullinen työllisyyspolitiikka edellyttää, että myös vaikeimmasta työttömien ryhmästä kannetaan huolta.

Kolmannen sektorin toimintaa vaikeutettiin

Ehkä raskain vääntö kuluneen neljän vuoden aikana käytiin kolmannen sektorin

työllistämismahdollisuuksista. Kansalliset valmistelijat ja eduskunnan enemmistö juoksivat taas EU:n kuvitellun tahdon taakse piiloon. Sen seurauksena monet yhdistykset ovat jo ajaneet toimintansa alas.

Ensin kolmannen sektorin organisaatiot houkuteltiin ”talkoisiin” työllistämään pitkäaikaistyöttömiä. Kun yhdistykset vastasivat huutoon, niin ei mennyt kauaa, kun matto vedettiin alta.

Mitä jatkossa?

Ennustan, että seuraavan eduskuntakauden alkajaisiksi käydään työtaisteluoike-

uden kimppuun. Se onnistuu lakeja muuttamalla ja lakkosakkoja korottamalla.

Työ- ja elinkeinoministeriö muuttanee palvelustrategiaansa niin, että entistä enemmän kiinnitetään huomiota nopeasti työllistyvien palvelemiseen. Se tarkoittaa vääjäämättä, että heikommassa asemassa olevat joutuvat vielä huonompaan jamaan. Kuka lopulta ottaa vastuun vaikeimmasta työttömien ryhmästä vai ottaako kukaan?

Työttömyysturvaan ei ole tehty tasokorotusta kahteenkymmeneen vuoteen. En jaksaa uskoa, että näillä poliittisilla voimasuhteilla etuuskien tasoa parannetaan.

Jos rahaa ei riittänyt hyvinä vuosina työttömyysturvan korottamiseen niin kuinka sitten jatkossa, kun valtio velkaantuu hurjaa vauhtia?

Kiitän lämpimästi Työttömien Valtakunnallista Yhdistystä erinomaisesta toiminnasta jäsentensä ja kaikkien työttömien hyväksi. Teidän panostanne tarvitaan jatkossakin.

Markus Mustajärvi

kansanedustaja

Vasemmistoliitto

Lappi

TVY:n hallituksen varajäsen

TOP 5 toimenpidettä ongelmatyöttömyyden ehkäisemiseksi

Vuoden 2010 Ihmisarvofoorumin järjestäjät pyysivät puolueita ottamaan kantaa viidellä tärkeimmällä toimenpiteellä ongelmatyöttömyyden ratkaisemiseksi.

Saimme vastaukset Keskustalta, Perussuomalaisilta, Kristillisdemokraateilta, Suomen Työväenpuolueelta, Vasemmistoliitolta sekä Kokoomukselta. Eniten yhteistä kannatusta saivat kannustinloukkujen purkamisen sosiaaliturvassa (Kesk., KD, Kok.); (ammattillisten) koulutustoimenpiteiden lisääminen/kehittäminen (Kesk., PS, KD), passiivisen sosiaaliturvan kehittäminen (PS, STP, Vas.); sekä työllistämistoimenpiteiden lisääminen (KD, STP, Vas.). Vas. ja PS kannattivat harmaan talouden kitkemistä sekä suomalaisen teollisuuden kehittämistä. Kesk. ja KD halusivat parantaa pitkäai-

kaistyöttömien terveyttä ja työkykyä. PS ja KD haluavat kehittää oppisopimusjärjestelmää. STP ja Vas. haluavat valtiolle ja kunnille lisää työpaikkoja.

Näitä pareja tarkastellessa näyttää siltä, että työllisyyspolitiikassa Keskusta ja Kristillisdemokraatit, Perussuomalaiset ja Vasemmisto, sekä Vasemmisto ja Suomen Työväenpuolue kantavat keskenään eniten yhteisiä huolen aiheita tärkeimpien työllisyystoimenpiteiden listalla.

Kokoomuksen, Keskustan sekä Kristillisdemokraattien kannanottoja voisi luonnehtia tehostamiskannanotoiksi, eli kehitetään mahdollisimman paljon jo olemassa olevia rakenteita pääosin nykyisin varoin - tosin Keskusta tuo selkeämmin esille myös rahallisen panostuk-

sen kannustinloukkujen purkamiseen sekä työttömien terveydenhoitoon ja Kristillisdemokraatit tuovat Keskustaa ja Kokoomusta vahvemmin esille työllistämistoimenpiteiden panostamisen merkityksen. Näille kannanotoille on tyypillistä, että pitkällä tähtäimellä lyhyen tähtäimen panostus esim. terveyteen ja työllistämiseen voi tuoda Suomelle taloudellisia säästöjä sosiaalimenoista ja siten myös lisätä inhimillistä hyvinvointia.

Vasemmiston, Perussuomalaisten sekä Suomen Työväenpuolueen kannanotot ovat enemmän irtiottavia nykyiseen työllisyyspolitiikkaan. Sekä Vasemmistoliitto että Suomen Työväenpuolue haluavat tuntuvia lisäyksiä perusturvaan sekä lisätä julkisten työpaikkojen määrää - ei pelkää julkisia työllistämistoimenpiteitä.

Perussuomalaisten kannanotossa tuodaan vahvasti esille huoli ilmastonmuutokseen liittyvien toimenpiteiden vaikutuksista suomalaisen työhön ja teollisuuteen. Tämän lisäksi he tuovat Vasemmiston tapaan voimakkaasti esiin tarpeen panostaa valvontaan harmaan talouden kitkemiseksi.

Kiitos kaikille tähän osallistuneille puolueille. Karensisanomiin 3/2010 on koottu Ihmisarvofoorumiin 2010 tuloksia työttömien Top 5 kohdetta työttömyyden parantamiseksi. Tulokset löytyvät myös verkosta www.tvy.fi/ihmisarvofoorumi/ Toivomme TVY ry:ssä puolueille voimia taistelussa työttömyyttä vastaan.

Keskusta

1. Väestön ikääntyessä on tärkeää saada mahdollisimman monen suomalaisen työpanos käyttöön hyvinvointimme rakentamiseen.

2. Pitkäaikaistyöttömyyden ja syrjäytymisen ehkäisyyn kannattaa panostaa. Pitkäaikaistyöttömyyden hoitoon ei ole olemassa yhtä keinoa, vaan tarvitaan laaja joukko yleisiä ja yksilöityjä toimenpiteitä. Alkaen siitä, että huolehditaan yleisistä edellytyksistä talouden kasvulle ja uusien työpaikkojen syntymiselle.

3. Sosiaaliturvajärjestelmässä olevia kannustinloukkuja tulee purkaa työnteon kannustavuuden lisäämiseksi esimerkiksi jatkamalla kokeilua toimeentulotuen etuoikeutetusta tulosta.

Tulee edistää kuntouttavaa työtoimintaa ja vajaakuntoisten työhön osallistumista sekä kehittää välityömarkkinoita.

Erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta tavoitteena tulee olla aktivointiasteen nostaminen.

4. Työttömille on kehitettävä moni ammatillisia palveluita siten, että vahvistetaan pitkäaikaistyöttömien terveyttä ja työkykyä ja samalla tuetaan heidän työllistymistään.

5. Pitkäaikaistyöttömien mahdollisuuksia päästä ammatilliseen aikuiskoulutukseen on lisättävä.

Perussuomalaiset

1. KASVULLA TYÖTÄ

Suomalaisen teollisuuden ja siihen olennaisesti liittyvien palveluiden toimintaedellytykset on turvattava sekä parannettava. Vientiteollisuus rahoittaa hyvinvointipalvelumme ja kansalaisten turvaverkot.

Keskeisin tavoitteemme on muuttaa teollisuutemme toimintaedellytyksiä heikentävä nykyinen ilmastopolitiikka. Meidän malli on kansalaisille maksuton ja suomalaisten yritysten kilpailukykyä kohentava ominaispäästöjärjestelmä. Sillä voidaan lopettaa kotitalouksia kohtuuttomasti rasittava ja kilpailukykyämme heikentävä päästökauppajärjestelmä sekä luopua valtion talouden pohjaa rapauttavista syöttötariffeista.

Näillä toimilla saadaan aikaiseksi kasvun orastavat siemenet. Talouskasvun vauhdittamisella ja maariskin minimoinnilla turvataan suomalaisten työpaikkojen säilyminen ja lisääntyminen.

Teemaamme onkin yksikertaisesti: ”Ensin suomalainen työ ja yrittäminen”.

2. Harmaantalouden syöpä leikattava

Rakennusalan harmaantalouden kokonaan kitkemisellä voidaan työllistää kaikki rakennusalan nykyiset työttömät. Lähes vastaavanlainen vaikutus saadaan aikaan metalli-, kaupan ja muilla palvelu-aloilla harmaanta-

louden torjumisella.

Me tulemme vaatimaan tilaajavastuulain valvonnan tehostamista ja sanktioiden huomattavia korotuksia sekä työsuojelupiirien voimavarojen huomattavaa lisäämistä ja tarkastusoikeuksien lisäämistä. Pääurakoitsijoiden pääluottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutettujen tarkastusoikeuksia on laajentava koko alihankintaketjuun. Yhdessä käännetyn alv:n kanssa saadaan tehokkaasti karsittua harmaata-loutta ja parannettua nykyisin työttömänä olevien ammatilasten työnsaantimahdollisuutta sekä saadaan rehelliset suomalaiset yritykset kilpailullisesti samalle viivalle muiden kanssa.

3. Rikkinäiset ansaitulle eläkkeelle

Ne pitkäaikaistyöttömät, jotka ovat jo fyysisesti ja henkisesti rikki, ovat jo useidenkin yksilöiden pitkällä työurilla tienanneet toimeentuloturvaavan eläkkeen (Taipaleen-malli). Yhteiskunnalla on velvollisuus heidänkin kohdalla huolehtia kuntoutuksesta.

4. Ammattitaidon päivittäminen

Useiden työttömien työllistämistä voidaan parantaa ammattitaidon päivittämisellä ja ylläpitämistä säännöllisillä työnäytönkokeilla.

5. Oppisopimusjärjestelmällä uusi työura Oppisopimusjärjestelmän laajentamiseen ja monipuolistumiseen on lisättävä yhteiskunnan rahoitusta. Ammattitaitotutkintoon päättyvä oppisopimusjärjestelmä tulee varmistamaan parhaiten työnsaannin kaiken ikäisille työttömille.

Lopuksi

Perussuomalaisilla ei ole vaalilupauksissaan tai tavoitteissaan ”parasta ennen”

Kristillisdemokraatit

ARVOISTASI POLITIIKKA.

päivämäärää vaan ne ovat voimassa niin kauan kun tavoitteemme ovat toteutuneet.

Kristillisdemokraatit

KD:n tavoitteena on alentaa työttömyyttä merkittävästi tulevan vaalikauden aikana. Pitkään jatkunut työttömyys on suurin yksittäinen syrjäytymisriski ja monien sosiaalisten ongelmien aiheuttaja. Työllistäminen on useimmiten parasta syrjäytymisen ehkäisyä.

1. Työllistämistoimenpiteitä tulee tehostaa etenkin nuorten, pitkäaikaistyöttömien ja yksinhuoltajien tilanteen helpottamiseksi.
2. Lyhytkestoisen työn vastaanottamiseen liittyvät kannustinloukut tulee purkaa pikaisesti. Lyhyenkin työsuhteen vastaanottaminen tulee olla taloudellisesti kannattavaa.
3. Koulutustarjonnassa tulee nykyistä paremmin ennakoita työvoimatarpeet niin valtakunnallisesti kuin alueellisestikin.
4. Työttömyyden hoidossa tulee tehokkaasti toimia julkisen sektorin rajat ylittävällä sosiaali- ja terveystoimen sekä työ- ja elinkeinotoimistojen yhteistyöllä, jotta kaikki työllistymistä rajoittavat tekijät otetaan huomioon kokonaisvaltaisesti. Työttömille tulee myös saada oikeus työterveyshuollon tasoihin terveydenhuoltopalveluihin.
5. Rakenteellisen työttömyyden alentamiseksi on välttämätöntä synnyttää työpaikkoja myös niille, joilla on vain vähäinen ammatillinen koulutus tai sitä ei ole lainkaan. Tähän tarvitaan erityisesti työpaikoilla tapahtuvaa koulutusta yhteistyössä työvoimaviranomaisten kanssa. Tukityöllistämistä ei pidä leimata halven-

tavasti tempputyöllistämiseksi, pikeminkin sitä tulee lisätä vaikeasti työllistettävien ja pitkäaikaistyöttömien avuksi. Tuettu työllistäminen yksityisiin yrityksiin, kuntiin tai järjestöihin on keino saada työtön työllistymisen polun alkuun.

Suomen työväenpuolue

1. Työmarkkinatuen nosto ja sen harkinnanvaraisuuden poisto
Työttömyyskorvaus ei ole kansalaispalkkaa eikä varsinaista sosiaaliturua. Korvausten ehtona on velvollisuus hakea ja ottaa tarjottaessa vastaan työtä.
2. Työllisyystakuun toteuttaminen
Valtion/kunnan velvollisuus tarjota työtä on palautettava. Suomi on ratifoinut YK:n taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan julistuksen ja sitoutunut tavoittelemaan täystyöllisyyttä. Tätä sopimusta on alettava toteuttaa. Suuryöttömyys ei ole yhteiskunnan etujen mukaista.

STP

Työttömyyden palkkajousto on n. -0.1 eli työttömyyden kaksinkertaistuminen aiheuttaa palkkojen alentumisen 10 %. Jotkut pääomapiirit haluavat pitää työttömyyden korkeana pitääkseen palkat alhaalla ja korkea työttömyys hillitsee lakkouluu. Niinpä he ovat nyt huolissaan 'työvoimapolusta', vaikka kokonaistyöttömyys on lähes 500 000. Täystyöllisyys määritellään nykyisin 8 prosentin tienoille. Vain työ turvaa hyvinvoinnin.

3. Työllisyysohjelma aloitettava

Työllistäminen on tehokkaimpia elvytystapoja. Suomi panostaa aktiiviseen työvoimapolitiikkaan vähemmän kuin muut OECD- ja EU-maat. Työllisyyden hoitamiseen ja työllisyysperusteisiin investointeihin tarkoitettuja määrärahojen vähennetään ensi vuoden budjettiesityksessä.

Välittömästi on osoitettava 400-500 miljoonaa euroa työllistämiseen ja vuoden 2011 budjettiin miljardi euroa lisää. On peruttava jo 2-3 vuotta sitten tehdyt veronalennukset ja palautettava pääomaverojen progressiivisuus.

Nuorten palkkatuki on korotettava 500 -> 1000 euroon kuukaudessa, jolloin myös yhdistykset voivat palkata nuoria. Palkkatukioikeuden tulee kertyä nykyistä nopeammin ja tukityöjaksoa on pidennettävä.

4. Valtionvelkaa lyhennettävä tuloja kasvattamalla – ei hyvinvointipalveluja ja työllisyyttä heikentämällä
Jos taloustilanne kohenee ensi vuonna, edellisen laman virheitä ei saa toistaa. Leikkaukset ja työttömyyden pitkittäminen tulee yhteiskunnalle kalliiksi. Budjettileikkaukset johtavat kuntien palvelujen heikentymiseen ja työpaikkojen vähentämiseen.

Sosiaali-, terveys- ja koulutuspalveluiden leikkaukset kirpaisevat kymmenen kertaa enemmän köyhiä kuin rikkaita. Yritysten kelamaksujen poisto tulee perua sekä asumiseen, joukkoliikenteeseen, elintarvikkeisiin ja vaatteisiin kohdistuva ympäristöverojen korotus kompensoitava arvonnäisverojen poistolla. Verotuksen oikeudenmukaisuus lisää pienituloisten kulutusmahdollisuuksia ja siten parantaa työllisyyttä.

Valtion ja kuntien työpaikkoja on lisättävä. Kuntien työllistämistä on tuettava miljarditason korotuksella valtion rahoitusosuuksiin.

5. Muita toimia

- Työurien pidentäminen ensi sijassa keskeltä
- Työaika- ja ylityölakien ja määräaikaisten ketjutuksen eston kautta oikeudenmukaisempaan työn jakamiseen
- Vuokra-asuntojen rakentaminen helpottaa perheiden siirtymistä työn perässä.

vasemmisto

Vasemmisto

Vasemmistoliitto vaatii kaikille oikeutta inhimilliseen työhön.

1. Työttömyyttä työntekijöille ja rehellisille yrittäjille aiheuttavat ulkomaista hallpatyövoimaa käyttävät huijariyritykset on laitettava kuriin todellisella tilaajavastuulla, valvonnalla ja sanktioilla. Valtio myös menettää harmaaseen talouteen yli 4 miljardin verotulot, jotka ovat osaltaan pois julkisen sektorin työllistämisvaroista.

2. Palvelutyöpaikkojen syntymistä on tuettava. Ensi vaalikaudelle suunnitellut arvonnalisäverojen korotukset tulee estää ja korvata etenkin pääomien ja omaisuuden verottamisella. Näin tuetaan pieniä palveluyrityksiä ja mahdollistetaan pienituloisten kulutus, joka menee suoraan kotimaiseen työllisyyteen.

3. Uusia työntekijöitä tarvitaan suorittavaan työhön niin vanhus- ja terveyspalveluihin kuin kouluhinkin. Julkisiin hyvinvointipalveluihin tulee palkata nykyistä enemmän ihmisiä, jolloin hyvinvointipalveluiden laatu nousee kohti pohjoismaista tasoa. Suomen julkisella sektorilla työskentelee väkilukuun suhteutettuna jopa 200 000 ihmistä vähemmän kuin muissa pohjoismaissa keskimäärin.

4. Toimeentulo ja hyvinvointi ovat turvattava sekä työelämässä että sen ulkopuolella. Kasvava osa suomalaisista on työehtosopimusten ulkopuolella, eivätkä matalimmat sopimuspalkatkaan usein riitä elämiseen. Yleissitovia sopimuksia pitää vahvistaa ja luoda niitä tukemaan lakisääteinen indeksiin sidottava 10 euron vähimmäistuntipalkka.

Vuokratyöstä on maksettava takuupalkka, jolloin kikkailu työntekijöiden kustannuksella loppuu. Perusteettomat pätkä- ja vuokratyöt on lopetettava lailla, jonka noudattamista myös valvotaan.

Tukiviidakko on korvattava 750 euron yhtenäistetyllä perusturvalla. Perusturvan piiriin kuuluvat työttömät, pienintä eläkettä, sairaus-, äitiys-, isyys- ja vanhempainrahoja saavat sekä opintorahaa, kotihoidontukea ja yrittäjien starttirahaa saavat. Erilaisia elämäntilanteita turvaamaan säilytetään asumis- ja harkinnanvaraiset tuet, joiden tarvetta vähennetään. Verotuksen alaraja, jonka alittavista tuloista ei tarvitse maksaa veroa, on nostettava 10 000 euroon.

5. Teollisuuden työpaikoista tulee huolehtia tukemalla ympäristöinvestointeja ja käyttämällä valtionyhtiöissä omistajaohjausta. Valtionyhtiöiden rooli on nähtävä koko yhteiskuntaa hyödyttävänä, jota ei saa jättää omaa etuaan ajavien hallitussammattilaisten käsiin.

Kokoomus

Viisi tärkeintä toimenpidettä

- Yksikin nuori syrjäytynyt on liikaa. Koulutuksen niveltämisessä on kiinnitettävä erityistä huomiota. On varmistettava, että nuorille löytyy peruskoulusta ja toiselta asteelta valmistuessa nuorelle väylä työllistymiseen, jatkokoulutukseen tai työssä oppimiseen.

- Työ- ja elinkeinotoimistojen palve-

luja pitää vahvistaa etenkin työttömyyden alussa. Työnhakijan osaamista vastaavaa työtä voi löytyä myös sellaisilta toimialoilta ja työtehtävistä, joita työnhakija ei tule ensimmäisenä ajatelleeksi. Erilaisten vaihtoehtojen etsiminen ja löytäminen on keskeinen osa nopeaa työllistymistä.

- Lyhyidenkin työllistymisjaksojen pitää olla kannattavia. Työttömyyspäivärahan maksaminen on tehtävä niin nopeaksi, että lyhytaikaisen työsuhteen päätyttyä työttömyyspäivärahan maksaminen jatkuu välittömästi.

- Pitkäaikaistyöttömyyden hoidossa on aiempaa enemmän yhdistettävä työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kuntien sosiaalitoimistojen voimavaroja; pitkäaikaistyöttömyyteen liittyy usein sosiaalisia ongelmia, joiden ratkaiseminen helpottaa myös työllistymistä. Tiiviimpi henkilökohtainen ja ratkaisuja etsivä yhteistyö työttömän, TE-toimiston ja kunnan sosiaalialueiden kesken voi olla monelle ratkaiseva askel pois syrjäytymisen kierteestä.

- Työllistämistoimenpiteitä tulee suunnitella ja toteuttaa yhä enemmän yhteistyössä yritysten kanssa – tämä parantaa työttömien mahdollisuuksia työllistyä kyseisiin yrityksiin toimenpiteiden päättyessä. Tuottava ja tarpeellinen työ on myös työntekijöille mielekkäämpää kuin pelkästään tekemisen vuoksi tehtävä työ.

Yhtiöittämistä vai pakkoyhtiöittämistä?

SIRPA MARTINS

Ylen kotimaan 4.2.2011 uutisessa Itä-Suomen yliopiston tutkija A. Emilia Saukko käsittelee tutkimustaan palvelujen ulkoistamisesta ja järjestöjen kehityksestä: ”Tällä hetkellä joka kolmas sosiaalipalvelu on yksityissektorin tuottama. Järjestöjen ja yritysten osuus on kasvanut tasaisesti koko 2000-luvun. Työntekijöiden määrää tarkastelemalla suhteellisesti eniten on kasvanut yritysten osuus. Osittain tämä selittyy sillä, että kansalaisjärjestöt ovat yhtiöittäneet toimintaansa.” Saukko arvelee yhtiöittäminen jatkuvan lähivuosina.

Hallituksen päinvastaisista vakuutteluista huolimatta, välittäminen Suomessa on ulkoistettu. Se on ulkoistettu kolmannelle sektorille jota yhtiötetään valtavalla vauhdilla. Sen sijaan, että tällä sektorilla toimivien edunvalvontajärjestöjen esiin tuomat ongelmat ratkaistaisiin yhteiskunnan väliintulolla, lainsäädännöllä ja ennen kaikkea riittävällä resurssoinnilla, ne ulkoistetaan järjestöjen kautta markkinoille. Että tuho olisi täydellinen, tässä kehityskaaressa kulkevat rinnalla vielä täysin torsoksi jäänyt laki sosiaalisesta yrittämisestä ja nyttemmin ilmeisesti kokonaan haudattu lakiuudistus yhteiskunnallisesta yrittämisestä.

”Erityisesti erilaiset tuetut asumismuodot, kuten vanhus-ten hoitokodit ja perhekodit, houkuttelevat yksityissektoria. Lähes kaikki ensi- ja turvakodit ovat järjestöjen hallussa. Sen sijaan lastensuojelu kiinnostaa yrityksiä. - Lastensuojelussa liikkuu paljon rahaa ja kunnilla on tiettyjä lastensuojeluvollisuuksia, joista ne eivät voi säästää. Tämä houkuttelee tiettyjä tahoja, Saukko selittää.”

Olemme työttömien järjestössä kiinnittäneet tähän huolestuttavaan kehitykseen huomiota koko 2000-luvun ajan.

Valtion hallinnossa valittu kehityssuunta myös työvoimapa- palvelujen vastuun siirtämisestä on jatkunut jo pitkään ja se voimistuu entisestään. Tietenkin on hyvä jos asiakasseg- mentoinnin avulla ihminen pääsee oikean, hänelle kuuluvan palvelun piiriin, esim. laki kuntouttavasta työtoiminnasta. Muiden pelkojen lisäksi erityisesti rahoituksen problema- tiikka, joka viimeisimmässäkkin uudistuksen kukkasessa piilee, ei ole vielä kaikkia päättäjiä tavoittanut.

Nyt on kunnissa ja valtiolla viimeistään otettava työllis- syyspolitiikka oikeasti haltuun. Pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllisyyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. On uhkarohkeaa lähteä ulkoistamaan, yhtiöittämään ja sää- tiöimään näitä palveluja. Kuntien toimintoja tehostamalla työllisyyden näkökulmasta saadaan menoja sosiaalipuolel- la, kelamaksuja ja muita pahoinvoinnista koituvia kuluja merkittävästi pienennettyä. Kuntien työllisyystoimintoja tehostamalla tehostamme ihmisten hyvinvointia.

Keskisuomalaisilla työttömien yhdistyksillä ei ole tarvetta eikä halua yhtiöittää toimintojaan. Päinvastoin, yritämme kaikin tavoin tehdä toimintamme siinä mielessä tarpeet- tomaksi, että työttömyys yhteiskunnallisena ongelmana ratkaistaisiin. Että ihmiset elämäntilanteestaan riippumatta saisivat elää ihmisarvoista, hyvää elämää.

Keski-Suomen työttömien aluekokous Petäjävedellä 11.2.2011

Sirpa Martins

*Keski-Suomen aluevastaava
TVY ry: n hallitus*

Ei enää ”pitkäaikaistyötön”, ”vaikeasti työllistyvä” ja ”vajaakuntoinen!”

JUKKA HAAPAKOSKI

Suomessa käytetään työttömistä virallisessa kielessämme kehoja kieltä. Kieli vaikuttaa politiikkaan ja politiikka vaikuttaa tavoiteltuihin tuloksiin. Kieliongelma on tiedostettu jo pitkään ja nyt Työ- ja elinkeinoministeriö, STM ja Kuntaliitto pohdiskelupaperissaan 18.2.2011 ”Kehittämislinjaukset rakennetyöttömyyden alentamiseksi” pohtii lainsäädännön muuttamisesta niin, että ”mahdollisuuksien mukaan” luovutaan ”vajaakuntoisen”, ”pitkäaikaistyöttömän” sekä ”vaikeasti työllistyvän” käsitteistä. Tämä kauan odotettu avaus saattaa olla maamme työllisyyspolitiikan kannalta merkittävä, sillä sanojen mielikuvien muuttaminen avaa mahdollisuuksia myös nähdä työttömien tukeminen ja työllistäminen uudessa valossa. Perusajatus on, että nähdään kaikkien työttömien työnhakijoiden vahvuudet sen sijaan, että keskitytään heikkouksiin.

Pitkäaikaistyötön ja vaikeasti työllistyvä ovat huonoja käsitteitä sikäli, että ne kuvaavat vain asiantilaa, mutta eivät puutu niihin syihin, mitkä asiantilan aiheuttavat. Ihminen on ”pitkäaikaistyötön”, jos hän on ollut vuoden pois virallisilta työmarkkinoilta, ja ”vaikeasti työllistyvä”, jos hän on ollut 500 päivää työttömänä. Mutta miksi sellaisen ihmisen, joka on tuen tarpeessa, ja ei todennäköisesti työllisty esim. vuoden sisällä, pitäisi odottaa vuosi, että saa ongelmaansa tukea?

Käsitteiden muutoksessa vahva ehdokas on ”vajaakuntoisen” muuttaminen

”osatyökykyiseksi”? Jotkin tutkijat esim. Markku Lehto onkin jo siirtynyt käyttämään tätä käsitettä raportissaan ”Kaikki mukaan! Osatyökykyiset työmarkkinoilla”. Huomio siirtyy heti ihmisen vajavaisuudesta ihmisen työkykyyn. Osatyökykyisyys-käsite on sikäli harhaanjohtava korvike vajaakuntoisuudelle, että vajaakuntoisuus tai tarkemmin sanottuna vammaisuus jollekin alalle voi olla jopa hyöty toiselle alalle – esim. sokealla voi olla poikkeuksellisen harjaantunut kuulo, mistä voi olla hyötyä esim. litterointityössä.

Osatyökykyisyyden alle mahtuu paljon erilaisia yksilöllisiä tekijöitä, jotka rajoittavat työpaikkojen kirjoa, mutta oikeassa työympäristössä eivät ole ollenkaan rajoittavia tekijöitä työn kannalta. Oikea työympäristö voi liittyä itse työhön, mutta se voidaan myös rakentaa tai osaaikaisuutta aiheuttava vamma voidaan joissakin tapauksissa poistaa hyödyntämällä lääketieteen suomia mahdollisuuksia (esim. proteesi, tai kuulolaite). Näissä tapauksissa yhteiskunnan tuki on paikallaan, koska työntekijöitä ei saa syrjiä vammaisuuden perusteella (Katso; esim. YK:n 2006 julistus vammaisten oikeuksista), ja esim. TE-toimiston virkailijalla pitäisi olla mahdollisuudet ja aikaa arvioida asiakkaan yksilöllisiä tarpeita sekä osoittaa niihin tukea ja/tai ohjata sellaiseen työhön, missä vammaisuus ei ole työn este. Työnantajilla tulee olla varmuus siitä, että osatyökykyisen työntekijän palkkaaminen ei aiheuta hänelle suhteettomia kustannuksia verrattuna

työntekijään, jolla on täysi työkuunto.

Osatyökykyisten lisäksi pitäisi huomioida ne ihmiset, jotka eivät ole 100% työkykyisiä, mutta haluavat tehdä töitä mahdollisuuksiensa mukaan. Soinivaara on blogissaan ehdottanut esim. osa-aikaisesti työkykyisen käsitettä. Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi ne ihmiset, jotka eivät ole 100% työkykyisiä 8 tuntia päivässä vaan esim. vain 4 tuntia päivässä. Nämä ihmiset voisivat tuetusti olla töissä loput 4 tuntia. Muussa tapauksessa työnantaja valitsisi toisen työntekijän. Toinen vaihtoehto on luoda työmarkkinat esim. perustulon päälle, jossa alentuneesta työkyvystä kärsivät pysyvät mukana työelämässä tekemällä vain 4 tuntia työtä päivässä. Kolmas vaihtoehto on etsiä uusi työpaikka, mikä ei vaadi vastaavia ominaisuuksia työntekijältä, kuin aikaisempi työpaikka. Tulee huomioida, että kolmas vaihtoehto voi olla kokonaisuutena kalliimpi kuin kaksi edeltävää.

Erikseen ovat ne ihmiset joilla on periaatteessa 100% työpanos käytettävänä, mutta joille ei ole työmarkkinoilla tarjolla työpaikkoja, koska heidän koulutus ei vastaa työnantajien mielestä työelämän tarpeita tai työpaikkoja on yksinkertaisesti liian vähän heidän kotiseudullaan. Tämän lisäksi on se ryhmä ihmisiä, joilta puuttuu koulutus. Näitä ihmisryhmiä ei tulisi niputtaa yhteen kuten nyt tehdään pitkäaikaistyöttömyyden nimikkeen alla ja joille on luvassa toimenpiteitä ”pitkäaikaistyöttömille”.

Suomen kielestä tuskin löytyy yhtä tai edes muutamaa sanaa kuvaamaan kaikkia niitä ihmisryhmiä, jotka hyötyisivät tuesta työllistymisen polulla. Itse vierastan jonkin verran 100% työpanosajattelua, koska kuka meistä olisi 100% työpanoksen työntekijöitä kaiken aikaan? Ihmiset ovat erilaisia, yksilöitä, mutta suomalaisessa työelämässä korostetaan ehkä liikaakin sopeutumista, ja liian samanhenkiset ihmiset hakeutuvat tietyille aloille tietty-

hin työpaikkoihin. Pitkäaikaistyöttömän leima leimaa ehkä enemmän suomalaista rakenteellista työttömyyttä, ja työllisyyspolitiikkaa, kuin niitä yksilöitä, jotka hiljalleen syystä tai toisesta syrjäytyvät työmarkkinoilta ja jotka näin leimataan. Silloin, kun ihmisestä tulee Suomessa pitkäaikaistyötön, sille pitää viimein tehdä jotain – hänet pitää aktivoida.

Nyt on aika puhdistaa vanhan ajattelun pölyt ja esittää ideoita, miten ihmisten

yksilölliset erot otetaan lakisääteisesti yhteisössämme huomioon, jotta voidaan luoda sellaiset työmarkkinat, joissa kaikki ihmiset halutaan ottaa mukaan kaiken aikaa.

Työttömien toiveet hallitusneuvotteluihin

LEA KARJALAINEN

Jälleen on olympiadi kuljettu eteenpäin ja Eduskunta istuu uudessa kokoonpanossa jo kevään aikana. Valiokuntien kokoonpano uudistuu, kuten koko kansanvallan pyhättö jälleen kerran uusii oman hierarkiapyramidin ja lobbausjärjestöissään aloitetaan alusta. Edellisissä vaaleissa vaihtui 72 kansanedustajaa ja ainakin tätä kirjoittaessani näyttää siltä, että myrsky käy vaalien alla muuallakin kuin vesilasissa. Perussuomalaisten verbaalisesti lahjakas puheenjohtaja on pistänyt Kataisenkin nöyräksi, muista puhumattakaan. Mitä tässä toivoo työttömien yhdistyskenttä? Kokosin viikoilla 8-9 yhdistysten kantoja meidän Työllisyysohjelmaan. Ja mitä sieltä nousi esille?

Vahvimmin viesteistä nousi esille huoli pitkään työttömänä olleiden ihmisten elämän tilanteista. Ihmisille toivottiin moniammatillisia palveluita, kuntoutus-

palveluita, kannustinloukkujen poistoa, työmarkkinatukeen toivottiin korotusta ja suojaosaa ja monia muita palvelujen parannuksia.

Jälleen kerran näki, että jäsenyhdistyksissä kannetaan jatkuvaa ja pysyvää huolta ilman työtä olevien ihmisten elämäntilanteesta. Lehdessämme toisaalla on kokonaisuudessaan TVY ry:n työllisyysohjelma. Iloisesti yllätyin usean puoluejohtajan yhteydenotosta, kun välitin heille ohjelmamme.

Elintarviketuki avustusjärjestöille

Kevään ruoka-apua odotellaan yhdistyksissä - aivan kuten jo toistakymmentä vuotta on odoteltu. TVY ry:ssä vuoden 2011 aikana ainakin jo etukäteen myönnettynä, jaetaan koko jakohistorian ajan eniten EU-elintarvikkeita. Jako on to-

dellinen voimanäyttö työttömien yhdistyksille ja lisäksi täytyy todeta, että edelleenkin yhdistyksemme jakavat useiden seurakuntien hakemat ja saamat elintarvikkeet tai ainakin auttavat vapaaehtoisella työvoimallaan seurakuntia usealla eri tavalla.

Koko määrä vuodelle 2011 yhdistystemme osalta ylittää 800.000 kiloa ja pienellä laskutoimituksella näyttää, että olemme todennäköisesti suurin jakajajärjestö (koko määrä on noin 3 miljoonaa kiloa). Maitojauhetta jaettavaksi tulee yhdistyksillemme 74 300 kiloa ja pasta-ateria-ainesta 58 432 kiloa sekä myslää 67 940 kiloa. Loput ovat viljatuotteita kuten eri jauhoja ja makaronia, näkkileipää, hapankorppua, puurohiutaleita ja keksiiä.

EU-ruoka-avulla on suuri merkitys yhdistysten vähävaraisille ihmisille ja useille pienille yhdistyksille elintarvikkeet on

ainoa TVY ry:n palvelu, jota jäsenyhdistys kauttamme saa. Yhdistysten jäsenyyshän ei ole avunsaajan saantikriteeri vaan kysymys on kaikille vähävaraisille jaettavasta avusta. Useat yhdistykset jatkavat lisäksi päivittäin elintarvikeliikkeiden lahjoittamia päiväselintarvikkeita. Tähän kuuluu useimmiten leipää, mutta myös lihasta ja makkaroista lähtien näkee usein yhdistysten jakelupisteissä.

Haluan korostaa ruoka-avun jaossa mukana oleville yhdistyksille sitä, miten tärkeää on muistaa jaon yhteydessä se, että kysymys on rahan arvoisesta tavarasta, rahanarvoisesta avustuksesta. MAVI antaa ohjeet ja kaikkien yhdistystemme tulee niitä myös noudattaa. Jos elintarvikkeita käytetään aterioiden valmistukseen, aterioiden hinta saa olla enintään 1,70 € Ja jos elintarvikkeita käytetään aterioiden valmistukseen, aterialomakkeet pitää täyttää aterioiden jaon yhteydessä ja pakettien jaon yhteydessä taas pakettilomakkeet.

Näissä yo. asioissa yhdistyksillä on ollut eniten ongelmia. Yhdistysten tulee huolehtia, ettei eroja synny kirjanpidossa, ja että kaikki tuotteet merkitään kirjanpitoon sillä hetkellä, kun niitä otetaan käyttöön, tai jaetaan asiakkaille. Omaan käyttöön otetuista seurataan ateriamääriä. Varaston ja käyttöön otettujen, ja jaettujen kilomäärä tulee aina olla yhteensä sama kuin vastaanotettujen elintarvikkeiden määrä.

Tänä vuonna huomioikaa seuraavat seikat: Edellisten vuosien kirjanpitolomakkeita ei voi, eikä saa käyttää koska pakkauskoost ovat muuttuneet. Uudet kirjanpitolomakkeet tulevat ennen kevään jakoa. Omia lomakkeita ei pidä käyttää, koska niissä ei ole vastaavia tietoja kuin Mavin lomakkeissa ja myös Tullin on helpompaa tehdä tarkastuksia, kun kaikilla on käytössään samanlaiset lomakkeet. Kaikki lomakkeet ovat jaon alkaessa saatavilla Mavin sivuilta. EU-ruoka-avun hakuopas löytyy Mavin sivuilta ja jollei teillä ole mahdollisuutta sitä sieltä tulostaa, niin ottakaa yhteyttä toimistoomme, niin lähetämme sen teille.

Lisäksi toivon, että käynte läpi yhdistyksen hallituksessa hakuoppaan niin, että kaikki yhdistyksen vastuussa olevat ihmiset tietävät ohjeet ja kirjanpidon merkityksen. Muistanette ruoka-avun jaon kannalta muutaman tärkeän seikan:

- Yhteyshenkilön tietojen tulee olla selaisia josta hänet saa kiinni virka-aikana.
- Toimituspaikasta on ilmoitettava tarkka osoite. Postilokero-osoite EI KÄY.
- Toimituspaikan erityispiirteet on hyvä erikseen ilmoittaa, ahdas piha jne.
- Mikäli jaosta vastaava henkilö yhdistyksessänne vaihtuu, varastointiosoitteenne muuttuu tai jaon kannalta olennaisissa asioissa tapahtuu mitä tahansa muutoksia, niin muistakaa ilmoittaa myös meille.
- Jos jakelu tapahtuu eri osoitteessa kuin mihin elintarvikkeet otetaan vastaan, siinäkin pitää ilmoittaa meille.
- TVY ry:n on huolehdittava siitä, että kaikkien yhdistysten vastaanottopaikka soveltuu elintarvikkeiden varastointiin. Mavin ohjeen mukaan, jos emme ole varmoja vastaanottopaikan soveltuvuudesta meidän tulee pyytää lausunto kunnan elintarvikeviranomaisilta.
- Suuria tavaraeriä varten tulisi purkupaikalla olla purkukalusto tai nostokalusto. Muutoin ruokaerä puretaan terminaaliin ja jaetaan perälauta-autolla.
- Samalle paikkakunnalle menevät toimitukset Interventioyksikkö pyrkii yhdistelemään kuljetusteknisten ja kustannusten vuoksi.
- Järjestöjen tulee varata riittävästi henkilökuntaa, jotta elintarvikkeet saadaan joustavasti varastotiloihin. Jos kuljetusliikkeen edustaja siirtää tuotteita varastoon, kuljetusliike veloittaa sisäänkannosta erikseen.
- Mavi ei maksa sisäänkantoa, vaan siitä veloitetaan vastaanottajaa.
- Jos tuotteiden vastaanottaja ei ole sovittuna aikana paikalla, mahdollinen lisälasku tulee vastaanottajan maksettavaksi.
- Elintarvikkeiden jakoa Mavi ei suosittele toimituspäiväksi, eikä sitä seuraavaksi päiväksi, ihan mahdollisten myöhästymisen vuoksi.
- Tuotteet vastaanottaneen henkilön on

ennen rahtikirjojen vastaanottoa tarkistettava, onko yhdistys todella saanut rahtikirjan tuotemäärää vastaavan määrän.

- Yhteistoimituksissa on laskettava eri järjestöille menevät tuotemäärät ennen niiden siirtämistä järjestöjen jakelu ja varastopaikkoihin.
- Kirjanpitoon merkitään todelliset vastaanotetut tuotemäärät (nettokilot eikä rahdituskilot).
- Ja muistakaa, että saamanne todellinen määrä ei välttämättä ole TVY ry:n teille ilmoittama määrä.

Toivon, että jako menee jouhevasti ja ettei ongelmia tänä vuonna synny. Jokainen vuosi Tulli on tehnyt tarkastuksia jäsenyhdistyksiimme ja jokainen vuosi olemme joutuneet pompottelemaan selityksiä Mavin ja TVY ry:n toimiston sekä yhdistysten välillä. TVY ry on vastuussa ja usein olemme miettineet tätä vastuuta TVY ry:n toimiston, hallituksen jäsenten ja yhdistysten välillä. Ruoka-apua haetaan TVY ry:n hallituksen vastuulla Mavilta ja käytännössä meidän täällä toimistossa tulisi olla varmoja siitä että kaikki tapahtuu kentällä Mavin ohjeiden mukaan.

On kuitenkin mahdotonta tietää miten kaikilla paikkakunnilla elintarvikkeiden varastointi ja jakelu hoidetaan. Meidän on vain luotettava yhdistysten sanaan siellä missä hallituksen jäsenistä tai meistä toimiston väestä kukaan ei ole edes käynyt. Lisäksi olemme nyt ottaneet käytäntöön sen, että jos emme ole varmoja yhdistysten varastointitiloista kysymme niistä suoraan lausuntoa kuntien elintarvikeviranomaisilta. Olemme Mavin ja Tullin vaatimukselta joutuneet lähes joka vuosi poistamaan jonkun yhdistyksen jakolistalta - valitettavasti. Jokainen listalta poisto harmittaa niin valtavasti.

Yhteenvetoa ruoka-avusta valmisteli puheenjohtajanne Lea

Terveyttä ja työkykyä työttömille

Työurien pidentäminen on juuri nyt yksi kuumimmista aiheista työmarkkinoilla. Ellei siinä onnistuta on riskinä, että rahapussin pohja tulee vastaan niin peruspalvelujen kuin sosiaalivakuutuksenkin rahoittamisessa. Työmarkkinajärjestöt ovat yhdessä virkamiesten kanssa valmistelleet ns. Ahtelan työelämäryhmän sopimuksen toimeenpanoa 3 työryhmässä. Ne julkaisivat raporttinsa maaliskuun alussa. Palkansaajajärjestöt haluavat ensisijaisesti parantaa työkykyä ja ennaltaehkäistä työkyvyttömyyttä työurien pidentämiseksi.

RIITTA TYÖLÄJÄRVI

Tällä hetkellä lähes puolet alkavista eläkkeistä on työkyvyttömyyseläkkeitä. Työpaikkansa ja työkykynsä säilyttäneet siirtyvät jo nyt vanhuuseläkkeelle keskimäärin 63-vuotiaana, ja tämä luku näyttäisi olevan mukavassa nousussa edelleen. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyään keskimäärin jo 52-vuotiaana, useat huomattavasti nuorempina. Palkansaajien ansioeläkejärjestelmän työkyvyttömyyseläkkeet ovat keskimäärin yli 500 euroa matalammat kuin vanhuuseläkkeet, eli työkyvyttömyyseläkeläisen toimeentulo jää pysyvästi niukemmaksi.

Miten kohentaa työttömän työkykyä?

Työuria pohtineista työryhmistä yksi keskittyi nimenomaan työttömien työkyvyn parantamiseen työ- ja elinkeinoministeriön johdolla. Päällimmäiseksi tuntumaksi jäi, että ministeriö haluaa tosissaan parantaa työttömien työkyvyn ylläpitämistä ja edistämistä. Uutta lainsäädäntöä teeman tiimoilta ei ehdotettu, mutta kehittämiskohteita löysimme runsaasti. Tavoitteena on

työtä hakevan asiakkaan hyvinvoinnin parantaminen ja työllistymisen nopeuttaminen.

Työkykyongelmat tunnistettava ripeästi

Työvoimaneuvojan tulee tunnistaa ne asiakkaat, joilla on terveyden tai työkykyyn liittyen terveystarkastuksen tarvetta. Joskus terveystarkastukseen ohjaaminen palvelutarpeen tarkempaa arviota varten voi olla perusteltua jo työvoimatoimiston ensikontaktin yhteydessä. Mikäli työttömyys syystä tai toisesta pitkittyy, on terveystarkastus perusteltu lähes kaikille asiakkaille. Yleensä terveystarkastus tehdään omassa terveyskeskuksessa. Työvoimaneuvoja voi tarvittaessa vaikka varata ajan valmiiksi asiakkaalle, jolla on epätietoisuutta siitä mihin ottaa yhteyttä. Uusi terveydenhuoltolaki tulee voimaan 1.5.2011, ja siinä selkeytetään kuntien velvollisuuksia tarjota ennaltaehkäiseviä palveluja työterveyshuollon ulkopuolella oleville työkäisille.

Koko palvelupaletti käyttöön

Pitkäaikaistyöttömien enemmistöllä on tutkimuksissa todettu hoitamattomia sairauksia, merkittäviä kansantautiemme riskitekijöitä sekä esimerkiksi hoitamattomia päihderiippuvuussairauksia. Kaikki nämä vaikuttavat työkykyyn, fyysiseen ja henkiseen hyvinvointiin sekä myös vaikeuttavat työllistymistä.

Pelkkä terveystarkastus ei ole riittävä tuki työttömän työkyvylle, vaan paremminkin lähtötilanteen kartoitus: tarpeen mukaan hänet on ohjattava muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaaksi.

Työttömällä on oikeus sairauslomaan

Kelan kuntoutusasiakkaista työttömiä on n. puolet vähemmän kuin heidän osuutensa väestöstä, vaikka heidän terveydentilansa on keskimäärin huonompi. Taustalla on työttömien terveyspalvelujen alikäyttö, mutta myös se, ettei hoitava lääkäri kirjoita työttömälle potilaalle sairauslomaakaan eikä

aktiivisesti ohjaa heitä lääkinnällisen eikä ammatillisen kuntoutuksen piiriin. Kelassa laukeaa automaattisesti kuntoutustarpeen arviointi tehtäväksi silloin, jos sairausloma pitkittyy yli 60 päivärahopäivän. Tämä tietysti ensin edellyttää, että asiakas on hakeutunut palvelujen piiriin, sairaus on osattu diagnosoida sekä työkyvyttömyys todeta ja todistaa. Kela ei osaa etsiä eikä tavoita kuntoutusta tarvitsevia asiakkaita, joille ei ole kirjoitettu sairausloma tai lähetettä kuntoutusarvioon.

Pääsääntöisesti työttömän sairauspäiväraha ei ole ainakaan matalampi kuin työttömyyspäiväraha. Kuntoutusraha saattaa olla selvästi korkeampikin.

Työterveyshuolto irtisanotun tukena

Hyvä hetki tehostettuun työkyvyn tukeen on myös siinä vaiheessa, kun työntekijä on irtisanottu ja työsuhde vielä voimassa. Tieto irtisanomisista tulisi aina toimittaa myös työterveyshuoltoon, jotta kaikki irtisanotut voidaan heti kutsua laajaan terveystarkastukseen. Viimeistään tässä vaiheessa hoidetaan kuntoon mahdolliset krempat ja sairaudet. Kansantautien riskitekijät ja oman alan työsuojelukysymyk-

set käydään läpi, jotta työntekijä saa parhaat eväät oman terveytensä huoltamiseen ja terveydelle sopivan uuden työn etsimiseen. Varsinkin henkisen hyvinvoinnin ja elämänhallinnan tuki on tärkeää irtisanomistilanteissa, joka useimmille tarkoittaa monella tapaa stressaavaa ja kuormittavaa elämäntilannetta. Riski hoitamattomien ongelmien ja sairauksien pahenemiseen työttömyyden alettua on suuri.

Entä opiskelijan työkyky?

Nuorisotyöttömyys on pysynyt korkeana päivänvastoista yrityksistä huolimatta. Työttömäksi valmistuvan nuoren työkyky on samalla tapaa uhattuna kuin irtisanotun työntekijän työkyky. Hyvin toimiva opiskelijaterveydenhuolto tukee nuoren (tai aikuisenkin) opiskelijan voimavaroja hoitaa itseään ja elintapojaan, ja antaa ennakkoiden eväitä jaksamiseen uudessa elämäntilanteessa ja työtä etsittäessä. Luonnollisesti myös ammattiin valmistuvan opiskelijan mahdolliset pitkäaikaiset sairaudet tai oireet tulee hoitaa mahdollisimman hyvälle mallille, jotta niiden vaikutus työnhakuun ja työntekoon minimoidaan.

Paikalliset verkostot kuntoon

Tehokkaiisiin käytännön toimenpiteisiin pääsemiseksi on paikallisten aktiivien rooli tärkeä. Ammatillisilla sosiaali- ja terveystoimissa sekä työvoimahallinnossa saattaa useinkin olla tarvetta täydennyskoulutukseen voidakseen paremmin palvella asiakkaitaan työttömyyden aikaisen työkyvyn ylläpitämisessä. Työttömien yhdistys ja muut järjestöt voivat jakaa tietoa paikallisista käytännöistä sekä tukea jäseniään pitämään kiinni oikeuksistaan palveluiden käyttäjinä.

Vaalit lähestyvät ja tärkeää on myös muistaa äänestää ehdokkaita, jotka ovat valmiita turvaamaan riittävät resurssit työttömien palvelujen ja työllistämistoimien tehostamiseksi.

riitta.tyolajarvi@sttk.fi

TEM:in raportti ja toimenpide-ehdotukset työttömien terveystoimien parantamiseksi:

http://www.tem.fi/?89506_m=102193&s=2467

Pentti KALLIO

Oikea mies vasemmalta.
Eduskuntaan 2011

www.penttikallio.fi

vasemmisto
KAARINA

Suomalaisille Vipuvoimaa EU:n rakennerahastotoiminnalla

Meillä on mahdollisuus saada EU:lta tukea entistä paremman Suomen ja sen eri alueiden kehittämiseksi käyttämällä EU:n 1,7 miljardin euron vipuvoimaa, jolla ideat voidaan muuttaa kehityshankkeiksi ja käytännöksi. Tukea jaetaan kahdesta rakennerahastosta Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastosta (ESR).

EU-ohjelmat kannustavat omaehtoiseen kehittämiseen ja niiden tarkoituksena on parantaa suomalaista osaamista, kilpailukykyä ja työllisyyttä. Alueellista kilpailukykyä, innovointia, yritystoimintaa ja tasapainoa tukemalla vaikutetaan koko maan hyvinvointiin. Ihmisten tasavertaiset mahdollisuudet paranevat.

Yhteistä hyvälle rakennerahastohankkeille on realistinen toteuttamissuunnitelma ja toimiva yhteistyöverkosto. Hyvien hankkeiden tulokset jäävät elämään normaaliin toimintaan, auttavat kasvattamaan kilpailukykyä ja työllisyyttä sekä turvaamaan tulevaisuutta.

EU-tukea kannattaa hakea kehitysideoiden toteuttamiseksi. Rahoitusta voivat hakea yritykset, oppilaitokset, erilaiset järjestöt, tutkimuslaitokset, kunnat, seutukunnat ja muut oikeuskelpoiset yhteisöt tai niiden yhdistelmät. EU-tuen edellytyksenä hankkeille on aina myös kansallinen rahoitus, eli valtion, kuntien ja projekteihin osallistuvien yritysten, järjestöjen ja organisaatioiden oma rahoitusosuus.

Oman alueesi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maakunnan liitto auttavat eteenpäin.

ESR ohjelman toimenpiteiden piirissä jo 168 000 henkilöä

Tällä ohjelmakaudella EAKR-ohjelmat olivat myötävaikuttaneet yhteensä yli 8 300 uuden työpaikan ja 1 250 uuden yrityksen syntyyn. Lisäksi kesäkuun loppuun mennessä myönnettyjen Finnvera Oyj:n EAKR-osarahoitteisten lainojen on ennakoitu myötävaikuttavan lähes 9 500 uuden työpaikan ja 3 300 uuden yrityksen syntyyn.

ESR-ohjelma on myötävaikuttanut 9 300 uuden työpaikan ja 5 640 uuden yrityksen syntyyn. ESR-ohjelman toimenpiteiden piirissä on 168 100 henkilöä.

Kaiken kaikkiaan hankkeita on ohjelmakauden aikana käynnistynyt noin 7 200 kpl, joista EAKR:n osuus vajaan 5 700 kpl ja ESR:n noin 1 500 kpl.

Ohessa kaksi esimerkkiä ESR-hankkeista.

Reimariz

Nuoret kehiin taantumien jälkeen sivu 2

Vaaksa vaikuttaa välityömarkkinoilla
Lisää tehoa työllistymiseen sivu 3

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Reimariz

Nuoret kehiin taantuman jälkeen

Kuva: Shutterstock

Nuoret pitää kannatella taantuman yli. Heikon talousvaiheen jälkeen työvoiman kysyntä kasvaa, ja Keski-Pohjanmaalla nuoret ovat kasvun edellytys. Kaikkia nuoria tarvitaan, projektipäällikkö Anne Eteläaho tiivistää Reimariz-hankkeen syvimmän olemuksen.

Elinkeino- ja opetuskentän yhteinen ponnistus

Reimariin on projektivaroin palkattu työvoimaohjaaja ja koulutussuunnittelija. **Anette Törmänen** Kokkolan TE-toimistosta ja **Riikka Vilmi** Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymästä tekevät hankkeessa tiivistä yhteistyötä taustallaan työ- ja elinkeinohallinnon sekä alueellisen opetuskentän tukevat verkostot.

Hankkeen aikana kehitetään ja käytetään mm. uusia ohjaus- ja toimintamalleja, täsmäkoulutusta, palvelupaketteja, koulutuskokonaisuuksia, ammatillista osaamista yksilöllisesti syventäviä tutkinnon osia, aktivointitoimenpiteitä ja kontaktointia. Nuorten tueksi hankitaan myös ostopalveluita ja muiden projektien tarjoamia palveluita.

– Tämän lisäksi maratoonarin vauhdilla maakuntaa kiertävä työnetsijä hakee työ- ja harjoittelupaikkoja sekä seuraa niiden täyttymistä. Hänen hankkimiaan työharjoittelupaikkoja on avoinna tällä hetkellä URA-tietojärjestelmässä jo 150, Anne Eteläaho kiittelee.

Tukevaa tietoa toimien pohjaksi

Reimariz:n projektivaroin käynnistetään myös uusi alueellinen seurantajärjestelmä. Keväällä 2010 pyörähti käyntiin ensi kertaa selvitys, jossa seurataan kaikkien Keski-Pohjanmaan alueella peruskoulunsa päättävien nuorten sijoittumista jatkokoulutukseen ja työelämään.

– Mallin on kehittänyt tutkija Jukka Vehviläinen Tampereelta. Sen avulla näemme, missä on aukkoja ja missä

kohtaa joku putoaa kyydistä. Tämä on tärkeää tietoa monelle toimijalle, Anne Eteläaho toteaa.

Nuorten palveluiden kehittämiseksi Keski-Pohjanmaalla seurataan ja analysoidaan säännöllisesti myös nuorisotyöttömyyden rakennetta ammatin- ja koulutusaloittain sekä tehdään vuosittain työllisyystilannekartoitus Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymän opistoista valmistuneista nuorista. ■

”NÄEMME, MISSÄ ON AUKKOJA JA MISSÄ KOHTAA JOKU PUTOAA KYIDISTÄ.”

Reimariz

Ohjelma ja toimintalinja: ESR, Pohjois-Suomi, Toimintalinja 2

Projektikoodi ja toteutusaika: S10973, 1.4.2009–31.5.2011.

Rahoitus: kokonaisrahoitus 230 500 €,

ESR ja Pohjanmaan ELY-keskus 173 000 €,

Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä 41 000 €,

Kokkolan kaupunki 15 000 € ja Kannuksen kaupunki 1 500 €.

Toteutus: Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä

Hallinnointi: Pohjanmaan ELY-keskus

Lisätietoja: projektipäällikkö Anne Eteläaho, anne.etelaaho(at)kpedu.fi

www.reimari.kpedu.fi

Vaaksa vaikuttaa välityömarkkinoilla Lisää tehoa työllistymiseen

Välityömarkkinoilla on kosolti ihmisiä, jotka eivät millään löydä etsimäänsä työtä. Heitä varten perustettiin Vaaksa. Kuten myös Mikkelin seudun työnvälittäjätahoja varten, sillä ne eivät ehdi paneutua riittävästi työvoiman ja -paikkojen yhteen saattamiseen.

Töitä olisi, mutta tekijä puuttuu, ja päinvastoin. Kyse on siis työn ja työvoiman tarpeiden koordinoimisesta. Nämä välityömarkkinat olivat Mikkelin seudun vuonna 2008 käynnistyneen Vaaksa-projektin kohteena. Projektin oli määrä auttaa vaikeasti työllistyviä allekirjoittamaan viimein työsopimus päivärahahakemuksen sijaan. Heitä ovat etenkin matalan koulutustason omaavat henkilöt ja tietyt erityisryhmät, kuten romanit. Vaaksa suunnattiin ensisijaisesti kunnille, joiden etu on kehittää välityömarkkinoita.

Työhönvalmennus ja työpankki olleet suosittuja

Kolmivuotinen projekti on perustunut yhteistyölle niin työvoiman palvelukeskuksen, TE-toimistojen, kuntien sosiaalitoimen kuin työvalmennuskeskusten kanssa. Vaaksa on pitänyt yhteyttä myös seudun elinkeinokehittäviin hankkeisiin, toimijoihin ja yrityksiin. Työllistämistarpeita se on kartoittanut yrityksistä, kotitalouksista, järjestöistä ja julkisten alojen työllistäjistä.

Hankkeen ensimmäinen vaihe päättyi vuoden lopussa. Projektipäällikkö **Pekka Patama** on tyytyväinen tuloksiin.

– Asiakkaat ovat löytäneet hyvin mm. työhönvalmennuksen, johon liittyvät esimerkiksi työhönvalmennus eli Vaaksabussit. Ne tavoittavat syrjäseutujen työnhakijoita. Muista seutukunnista otimme esimerkiksi työpölmallista, työpankista. Sen kautta työllistetyt tekevät toimeksiantoja ulkopuolisille, mutta ovat pysyvässä työsuhteessa omaan työpisteeseensä eli -pooliinsa. Siten he eivät joudu pätkätyökierteeseen, Patama sanoo.

Kuva: Vaaksa

Palvelualalla olisi kasvunvaraa

Eniten Vaaksa on yhdistänyt työhalukkaita palvelualan avustaviin tehtäviin. Alalla on paljon piilotyöpaikkoja.

– Tarvitseeko aina itse maalata kotinsa seinät tai insinööriäidin jäädä hoitamaan hiukan flunssaista lasta kotiin, kun päteviä tekijöitä olisi tarttumaan toimeen? Palvelut on vain hinnoiteltava oikein ja niiden löytäminen tehtävä helpoksi. Kun asiakas on kerran käyttänyt työpankkia, hän käyttää sitä yleensä toisenkin kerran.

Ei lumetointia, vaan aidosti työnhakua edistävää

Hanke jatkuu vielä toiset kolme vuotta. Nyt tiedetään, mitkä ovat tarpeellisia toimintamuotoja ja mitä voisi vielä kehittää.

– Keskitymme työpankkiin ja työhönvalmennukseen erityisryhmille, kuten romaneille. Lisäksi pyrimme parantamaan kuntien palkkatukityöllistämisen vaikuttavuutta. Olemme onnistuneet tehostamaan työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamista. Tämä on näiden kolmen vuoden suurin anti.

Vaakaa käyttäneet välityömarkkinoiden työnhakijat ovat olleet erittäin tyytyväisiä.

– He ovat sanoneet, että tämä tukitoiminta ei ole vain työhaun aktiivisuuden jatketta. Tämä on oikeasti hyödyllistä, kehuu Pekka Patama! ■

”KYSE ON TYÖN JA TYÖVOIMAN TARPEIDEN KOORDINOINNISTA.”

Vaaksa – Mikkelin seudun välityömarkkinoiden kehittämishanke

Ohjelma ja toimintalinja: ESR, Etelä-Savo, Toimintalinja 2
Projektikoodi ja toteutusaika: S10403, talvi 2008–talvi 2010
Kokonaiskustannukset: 1 142 295 €.
Toteuttaja: Mikkelin kaupunki
Hallinnointi: Etelä-Savon ELY-keskus
Lisätietoja: projektipäällikkö pekka.patama(at)mikkeli.fi
www.mikkelinvaaksa.fi

SCHATZ:

Kunnianpalautus Elton Johnille

EU-komissio vaati Italialta yli 700.000 euroa aluekehitysrahaa takaisin, jolla brittimuusikko Elton John oltiin palkattu esiintymään Napoliin syyskuussa 2009

”Kulttuuritapahtumat voidaan laskea hyväksyttäviin kehitysohjelmiin, mutta silloin niiden on oltava pitkän aikavälin sijoituksia”, sanoi komission edustaja Brysselissä. EU-viranomaisten mielestä tukirahat piti palauttaa, koska ne oli tarkoitettu köyhien alueiden kehittämiseen muun muassa parantamalla yhteiskunnan perusrakenteita ja koulutusta.

Ensireaktion oli: Oikein! Rajansa kaikella, tämähän on selvää varojen väärinkäyttöä. Sitten aloin ajatella ja epäillä: Millä argumenteilla kukaan voi väittää, ettei tämä konsertti täyttänyt kaikkia EU:n asettamia kriteereitä?

Koulutusta parannettiin pelkästään sillä, että Elton lauloi Lontoon kielellä. Jos kontaktihinta lasketaan, tämä oli halpa oppitunti, muutama euro per nuppi ja sadalle tuhannelle italialaiselle järjestyi kielisuihku. On vieraita kieliä opetettu tehottomamminkin.

Aivan varmasti konsertti paransi yhteiskunnan perusrakenteita: Napoliin taksikuskit, baarinpitäjät ja pizzayrittäjät hymyilivät speksaakkelin jälkeen pitkään tyytyväisinä, jäätelöpalloja myytiin syyskelteessä ennätysmäärä ja konkurssin partaalla kiikkuva paikallinen ilmapallotehtailija sai viime hetkellä pelastavan tilauksen.

Työtä ja iloa riittää konsertista monelle vielä tänäkin päivänä: Seitsemänkymmentä ihmistä rakastui sinä yönä silmittömästi, kolmesta nuorta naista tuli raskaaksi ja jätti sen seurauksena muutamatta pois kaupungista, sinä iltana perustettiin Napoliin neljä uutta bändiä ja kolme uutta mikroyritystä.

Konsertti oli siis ilman muuta pitkän aikavälin sijoitus. Sen aiheuttamaa liikevaihtoa on mahdotonta laskea, mutta se takuulla ylittää konsertin kustannukset.

Napoli sijaitsee Euroopan periferiällä ja on epäilemättä tuen tarpeessa. Sen tarpeessa ollaan toisellakin periferiällä: Myös Itä-Suomella on paha ongelma: Ikärakenne siellä on sama kuin Japanissa, väestö vanhenee ja paikalliset nuoret ovat ajat sitten lähteneet Helsinkiin tai vielä pidemmälle maailmalle, missä on kunnon meininkiä. Itä-Suomeen tarvittaisiin maahanmuuttajia ylläpitämään infrastruktuuria ja peruspalveluita, mutta miten sinne houkutellaan ihmisiä elämään? Mitä muuta jännittävää siellä tarjotaan paitsi hyviä ulkoilu- ja talviurheilumahdollisuuksia?

Ehkäpä Iisalmeen, Joensuuun, Varkauteen tai Mikkeliin pitäisi kerran vuodessa hankkia Elton John tai joku muun saman vetovoimaisuuskaliiperin eurooppalainen viihdetaitelija sirkuksineen ja hoveinensa. Se olisi alueelle valtava piristysruiske. ■

*Roman Schatz,
vapaa toimittaja ja kirjailija*

Työllisyysohjelma

Suomi velkaantuu rajusti, jos työpaikkoja ei pystytä lisäämään, sillä merkittävä osa verotuloista kerätään ansiotuloina. Ellei työttömyyden pidentymiselle tehdä jotain, joudutaan tulevina vuosina tukemaan kalliisti suurta joukkoa ihmisiä, jotka ovat pudonneet työmarkkinoilta ja eivät osallistu työllään yhteiskuntamme kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Pitkäaikaistyöttömyyden voi perustellusti sanoa olevan poliittinen valinta. On kestämaton tilanne, että meillä on arviolta 150 000 ihmisen joukko, joka on enemmän tai vähemmän syrjäytetty työmarkkinoilta. Samanaikaisesti työmarkkinoita vaivaa kasvava työvoimapula. Kaikissa politiikkaohjelmissa tulee olla tavoitteena työllisyysasteen nosto 75 prosenttiin ja aktiivintiaste on koko maassa nostettava 50 prosenttiin. Valtiontaloutta on vahvistettava siten, että valtiontalouden alijäämää ei enää kasvateta.

Moniammatillinen sektorirajat ylittävä yhteistyö

Työvoiman palvelukeskukset tarjoavat yksilöllisiä ja räätälöityjä palveluja työ- ja toimintakyvyn sekä työllisyyden edistämiseksi. Vaikeasti työllistyvien palvelut

vaativat moniammatillista verkostoitumista eri toimijoiden kanssa. Toimintamalli tulee vakiinnuttaa ja mallia tulee levittää siten, että se kattaa koko maan. Nykyisten työvoiman palvelukeskusten toiminta täytyy turvata ja niiden alueiden, jotka eivät ole työvoiman palvelukeskusten piirissä, tulee organisoida vastaavat palvelut moniammatillisena yhteistyönä. Työvoimapoliittisesta toimenpiteestä toiseen siirtyminen tulee olla joustavaa ja asiakkaalle kannattavaa.

Rahoituspohja

Vaikeasti työllistyvien työllisyyttä edistävän toiminnan ja erilaisista kohderyhmälle suunnatuista toimenpiteistä aiheutuvien kustannustenjaon perusteissa tulee toteutua yhteisvastuu kunnan ja valtion kesken. Panostamalla nyt työllisyyteen voimakkaasti, ihmisiä autetaan siirtymään takaisin työmarkkinoille ja samalla vähennetään tukiriippuvuutta. On parempi, että toimeentulon saa työnteosta, kuin että se koostuu monista erilaisista etuuksista.

Työhön kuntoutus

Kuntouttavan työtoiminnan sisältöä ja laatua tulee kehittää ja toiminnan toteut-

tamiseen tulee antaa riittävät taloudelliset resurssit. Vahvistettaessa työnhakijoiden työmarkkinakelpoisuutta tulee Kelan asiantuntemusta kuntoutuksesta voida hyödyntää entistä paremmin. Kuntouttavan työtoiminnan toimintapäiväkorvausta nostetaan vastaamaan paremmin toiminnasta aiheutuvia todellisia kustannuksia. Kuntouttavaa työtoimintaa tulee voida järjestää myös sosiaalisissa yrityksissä, joissa on osaamista ja mahdollisuudet ohjata erityistä tukea tarvitsevia työntekijöitä. Tärkeäksi koemme sen, että Kuntouttavan työtoiminnan ohjaukseen tulisi antaa rahaa ELY-keskusten työllisyyspoliittisesta avustuksesta.

Palkkatuki ja kolmas sektori

Kolmannen sektorin työllistämistoiminta: kolmas sektori tarjoaa matalan kynnyksen työpaikkoja ja osallisuutta yhteiskuntaan. Kolmannen sektorin työllistämistoimintaa voidaan edesauttaa mm. peruuttamalla Suomessa sovellettavat EU:n valtiontukisäännökset, jotka vaikeuttavat kolmannen sektorin palveluiden kehittämistä.

Kolmannen sektorin kehittämiskohteina olisivat etenkin puuttuvat matalan kynnyksen sosiaalipalvelut esim. kotona asu-

vien vanhusten, joilla ei ole varaa maksaa yksityisen sektorin palveluista, tukeminen käytännön asioissa: esim. siivous, lumen kolaukset, halon hakkuut, nurmikon leikkaukset, pienremontit, vihertyö jne. Kilpailun vääristyminen ei saa olla kriteeri näiden sosiaalipalvelujen kehittämiselle.

Valtiontukien myöntäminen yhdistyksille on vaikeutunut uusien EU-valtiontukisäädösten vuoksi. Monet aiemmin yleishyödyllisiksi katsotut toiminnot on tulkittu uudessa laissa elinkeinonharjoittamiseksi, jolloin toimintoihin saatu tukirahoitus on olennaisesti pienentynyt. Muutos koskee mm. työttömien yhdistysten harjoittamia kansaruokala- ja pitopalvelutoimintoja, jotka paikallisten liikeyritysten antamien lausuntojen mukaan vääristävät kilpailua ja siten hankaloittavat paikallista yritystoimintaa. Elinkeinonharjoittajastatuksen määrittelyyn vaikuttaa myös veroviranomaisen lausunto. Status arvioidaan joka vuosi erikseen, mikä hankaloittaa toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua.

Muutos tarkoittaa sitä, että palkkarahoitukseen myönnetyn työllisyyspoliittisen avustuksen määrä laskee tuntuvasti. Myös ELY-keskukset ovat tällöin pakotettuja tarkistamaan linjaansa avustusten jaossa.

Rahoituksen vähenemisen seurauksena monet järjestöt joutuvat tuntuvasti supistamaan työllistettävien ihmisten määrää. Harjoittelijoita ja kuntoutettaviakaan ei voida ottaa, jos ohjaajia ei voida palkata. Useat yhdistykset joutuvat ajamaan toimintojaan alas, ja joidenkin toiminta lakannee kokonaan.

TVY ry yritti edellisen vuoden aikana vaikuttaa Työ- ja elinkeinoministeriöön, jotta Suomi hakisi EU-valtiontukisäädöksen osalta notifiointia (kansallista poikkeusta). Näin toiminnan rahoitus olisi voinut jatkua entiseen tapaan. TE-ministeriön mielestä notifiointi ei ollut mahdollista.

Palkkatuesta on tehtävä entistä räätälöidympi. Työnhakijat kokevat palkkatuetun työn mielekkääksi vaihtoehdoksi. Palkkatuen tulee olla kohdennettu työnhakijan henkilökohtaiseksi tueksi kuten esimerkiksi Ruotsissa ja Saksassa ja tuki kulkee työnhakijan mukana eikä sitä lasketa työnantajan tueksi. Palkkatuen tulee kompensoida työnantajalle alentunutta työkykyä. Tulee varmistaa, että tuen hakemiseen liittyvä byrokratia on mahdollisimman pieni. Työllistäminen palkkatuen avulla tulee olla jatkossakin mahdollista yritysten lisäksi myös kunnan ja kolmannen sektorin toimijoille. Palkkatuella työllistämisen vaikuttavuutta arvioitaessa tulee huomioida myös sen syrjäytymistä ehkäisevä ja osallisuutta lisäävä merkitys eli palkkatukijaksojen vaikuttavuuden kriteereitä tulee tarkistaa. Siirtymistä avoimille työmarkkinoille palkkatukijaksojen jälkeen tulee parantaa työvalmentajien avulla.

Hallituksen tulee edistää julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kumppanuutta palvelutuotannossa

Järjestöjen mahdollisuuksia tarjota hyvinvointia tukevaa ja syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa pitää parantaa seuraavalla hallituskaudella. Järjestöjen tukea tulee suunnata niin, että se ei ole ristiriidassa kilpailulainsäädännön kanssa ja kohdentuu voittoa tavoittelemattomaan toimintaan. Pitää varmistaa järjestöjen mahdollisuus toimia yleishyödyllisinä voittoa tavoittelemattomina toimijoina.

Hallituksen tavoitteena on, että jokainen voi osallistua osaamisensa ja kykyjensä mukaan työtä tekemällä yhteiskunnan rakentamiseen. Työ on myös paras keino syrjäytymisen ehkäisemisessä ja köyhyyden torjumisessa. Välityömarkkinoiden toimivuutta tulee parantaa ja luodaan edellytyksiä matalan kynnyksen työllistämiseksi kaikille työnhakijoille.

Työvoiman kysyntä ja tarjonta

Työnantajien kanssa on järjestettävä foorumeita jatkuvalla dialogilla, jotta voidaan yhdessä heidän kanssaan miettiä, miten madalletaan yritysten kynnystä työllistää heikossa työmarkkina-asemassa olevia työnhakijoita.

Hallitusneuvotteluissa tulisi suunnata erityisesti resursseja siihen, miten vastataan kysymykseen: Miten päästään eroon pitkäaikaistyöttömyydestä? Millaisia toimia tarvitaan? Mitä erityisesti pitäisi tehdä etuusasiakkaille (TE-toimiston asiakassegmentti 4)? Pitkäaikaistyöttömien erityisryhmille on rakennettava kolmannella sektorilla lopettamisen jälkeen mahdollisuus osallisuuteen valtion ja kuntien työpajoissa ja valtion on osoitettava määrärahoja työkeskusten rakentamista varten. Kenelle/mille taholle kuuluu vastuu heistä? Kenestä TE-hallinnon tulisi vastata ja mitkä ovat sen tehtävät? Mille taholle kuuluu vastuu nuorisotyöttömyyden hoitamisesta? Miten nuorten työllistäminen käytännössä tapahtuu?

Suuri vastuu uusien pitkäaikaistyöttömien synnyn ehkäisyssä on koulutuspolitiikalla. Jokaiselle peruskoulunsa päättävälle on oltava mahdollisuus vähintään keski-asteen opiskelupaikkaan lähellä omaa kotiseutuaan. Nuorten työllistämistä varten on varattava erikseen määräraha, jotta jokainen nuori saa työpaikan keski-asteen opiskeluaikana.

Toimeentulon ja palvelujen kytkentä

Työnteko tulee olla kannustavaa eli työnteosta tulee aina saada korvaus, joka on enemmän kuin pelkät tuet. Periaatteena tulee olla, että työttömien tulee voida hankkia toimeentulo työtä tekemällä eikä erilaisten etuuksien muodossa. Erilaiset kannustinloukut ovat edelleen akuutti ongelma, joka tulee ratkaista. Asiakkaita ei myöskään tule pitää vuosikautia kun-

touttavassa työtoiminnassa, josta ei mm. kerry eläkettä.

Niille henkilöille, jotka eivät lukuisista ja moninaisista tukitoimista huolimatta työllisty avoimille työmarkkinoille, tulee rakentaa ns. pysyvämmät välityömarkkinat. Kolmannen sektorin roolia työelämäosallisuuden ylläpitäjänä tulee vahvistaa. Työnhakijalla on oikeus työhön, mutta työnhakijalla tulee olla myös velvollisuus ottaa työtä vastaan, jos työllistymisen esteet on saatu purettua.

1. Työmarkkinatukeen tulee tehdä korjaukset; sen jälkeensä jääneisyys tulee korjata sekä puolison tuloista johtuva tarveharkinta tulee poistaa, samoin työmarkkinatukeen tulee palauttaa ns. suojaosa, jolloin työttömät voisivat tehdä jonkin verran ansiotyötä, ilman että työmarkkinatukea sovitellaan. Suojaosan määrä voisi olla esim. 300 euroa.

2. Perusetuuksien ja työttömyyspäivärahojen nosto, (leikatut indeksit), nyt 25 euroa, vähintään 37,50/päivä (nyt 0,21 €nosto on irvikuva). Päämääränä tulee olla köyhyysrajan katto esim. eläkeläisillä saa nykyään olla ansiotuloja noin 700 euroa/kk, ilman että heidän eläkkeeseensä kajotaan.

3. Nuorten syrjäytymiseen on keksittävä nopeasti keinot. Lakisäateisiä kouluterveydenhoitajia tarvitaan lisää. Vain kolmasosa kuntien kouluterveysasioista ovat kunnossa. Näiden peruspalveluiden kehittämiseksi tarvitaan rahaa ja lisää henkilökuntaa.

4. Valtion tuottavuusohjelman supistusten kelkan kääntäminen - työvoimahallinnon puolella ei ole riittävästi aikaa asiakastyöhön ja tämä luo tehottomuutta työmarkkinoille. Työvoimapolveluiden kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa riittävän hyvin, ja tätä työtä voitaisiin paikata lisäämällä alalle työpaikkoja.

5. Yrittäjät myös mukaan työllistämistalkoisiin. Katseet tulisi kohdistaa erityisesti pitkäaikaistyöttömien

palkkaamiseen ja palkkatukea tulisi käyttää häpeilemättä. TVY ry:n mielestä palkkatukilakiin voisi tehdä pitkäaikaisyöttömien kohdalla väliaikainen muutos, että vuoden sijaan 6kk työttömänä olleet pääsisivät palkkatuen piiriin. Tutkimukset osoittavat, että työnhaku jo 3kk jälkeen hidastuu olennaisesti. Tuen tarjoaminen madaltaisi kynnystä palkata uusia työntekijöitä (ja ehkäpä vähentäisi ns. pitkäaikaistyöttömän leimaa). Esim. nuorille suunnattu Sanssi-kortti on työ- ja elinkeinoministeriön mukaan onnistunut suhteellisen hyvin.

6. Harmaan talouden kitkeminen - lainsäädännön korjaaminen, niin että suomalaiset ammattilaiset eivät syrjäydy omalta alaltaan harmaan talouden paineessa. Uskomme harmaan talouden kuriin saattamisella, että työpaikkoja tulee lisää suomalaisille.

7. Kouluavustajia tarvitaan etenkin kouluihin, jossa on paljon maahanmuuttajia. Näitä paikkoja voitaisiin kehittää työvoimapolitiisin toimenpitein.

8. Etenkin työvoiman kohtaantongelmaan tulisi laittaa enemmän panostusta. Etätöiden kehittämistä syrjäseutujen ihmisille, jotka eivät halua muuttaa pois kotipaikkakunniltaan. Toisaalta tukea ja kannustimia tarvitaan enemmän, jotta ihmiset uskaltavat muuttaa syrjäseuduilta kasvukeskuksiin. Lyhyiden määräaikaisten työsuhteiden takia ihmiset eivät uskalla jättää kotiseutuaan. Asuntopolitiikkaa tulee kehittää niin, että se sallii liikkuvampaa työvoimaa, eli tarvitaan enemmän kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

9. Tulee tehdä perusturvan korottaminen ilman etuisuuksien poistoa. Etuuksien tasoa ja perusturvaa on parannettava siten, että toimeentulotukeen joudutaan turvautumaan vain lyhytaikaisesti.

10. Palkkatukea tulee nostaa niin, että se turvaisi minimitulon 40x peruspäiväraha.

11. Eläketarkistukset ja työttömien terveystarkastukset voimaan pitkäaikaistyöttömille ja yli 55-vuotiaille. Henkilö, joka on ollut yli 4 vuotta työttömänä, voisi siirtyä suoraan eläkkeelle.

12. Oikeudenmukainen verotus. Nyt puhutaan arvonlisäveron noususta. Alv. koskettaa eniten vähävaraisia, työttömiä ja eläkeläisiä.

13. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden säilyttämiseen ja lisäämiseen on löydyttävä rahaa.

14. Työttömien terveydenhuolto on saatava kaikkiin kuntiin.

15. Lapsiperheiden taloudellista ahdingkoa tulee helpottaa ja lapsilisät tulee katsoa toimeentulotukea laskettaessa etuoikeutetuksi tuloksi.

16. Työ- ja elinkeinoministeriön uusi työttömien työnhakija-asiakkaiden segmentointi uhkaa jättää pelkän toimeentulotuen varaan noin 150.000 pitkäaikaistyötöntä. Työministeriön painopistettä palveluihin ollaan selkeästi siirtämässä juuri työttömäksi jääneihin. Kaikkia työttömiä on tuettava ja heidän hyväkseen on valtionhallinnossa tehtävät työllistymistä edistävää työtä. Toimenpiteitä erityisesti yli 250- 500 päivää työttömänä olleiden työllistämiseksi tulee edelleen kehittää ja mahdollistaa heidän tukityöllistäminen kaikilla niillä sektoreilla, jotka ovat valmiita työllistämään heidät.

Avoim Kirje ministeri Sinnemäelle

Nastolan Työttömät ry
Kukkastie 33
15560 NASTOLA

03.03.2011

Työministeri
Anni Sinnemäki

PALKKATUELLA TYÖLLISTÄMINEN UDELLEEN SAMAN TYÖHÖN

Nastolan Työttömät ry:llä Nastolassa on toiminut vanhus- ja lapsiperheille suunnattu Jelpataan avustustyötoiminta vuodesta 2003. Työllistämme palkkatuella pitkäaikaistyöttömiä työntekijöitä vanhuksille kotiin ulkoiluseuraksi, kuuntelijaksi, pienimuotoisiin kotiaskareisiin avuksi sekä asiointiin. Lapsiperheisiin arjen rutiineihin tueksi.

Vuosien saatossa työllistettävien taso on "heikentynyt" siinä määrin, että on aina vain vaikeampi saada kyseiseen työhön soveltuvia työntekijöitä työn vaativuuden huomioon ottaen, kun mennään ihmisten koteihin joka vaatii ehdotonta luottamusta ja säntillisyyttä; mennään siihen aikaan, kun on sovittu tai ainakin ilmoitetaan työnantajalle jos ei jostain syystä kykene töihin, ettei asiakas turhaan odottele ja ihmettele miksei avustaja tullut.

Kysymys kuuluukin; olisiko mahdollista työministeriön erikoisluvalla palkata palkkatuella uudelleen samaan työhön samaa henkilöä 500 työttömyyspäivä jakson jälkeen jossa on jo aiemmin ollut? Kysymys olisi vain muutamasta henkilöstä, jotka olisivat halukkaita tekemään kuitenkin työtä ja soveltuvia kyseiseen työhön.

Päijät-Hämeen TE-toimisto ja Nastolan paikallistoimisto ovat ottaneet sen kannan, ettei ole mahdollista. Asiasta on käyty neuvotteluja syksystä 2010 alkaen edellä mainittujen toimistojen edustajien kanssa ja joskus on päädytty siihen että, poikkeustapauksessa voidaan kuitenkin ottaa huomioon yksilökohtaiset rajoitteet, jos henkilöllä ei ole tulevaisuutta vapailla työmarkkinoilla. Tämä ei kuitenkaan ole toteutunut vaan se on ehdoton EI.

TÄMÄ EI AINAKAAN EDISTÄ TYÖLLISTYMISTÄ.

Ystävällisin terveisin

Seija Kulmalahti-Paukku
Jelpataan avustustyön ohjaaja

Tilinpäätös

MARJAANA KOSKINEN

Kun valitaan eduskuntaan ja saa kansalta valtakirjan toimia, voi olla tyytyväinen, kun sosiaalityöntekijänä tulee valituksi ja pääsee vielä sosiaali- ja terveysvaliokunnan jäseneksi. Suuret olivat luulot ja usko minullakin, kun aloitin kansanedustajana liki 16 vuotta sitten. Pienessä päässäni kuvittelin, että suuri joukko laissa olevia epäkohtia pystytään korjaamaan, kun vaan tehdään parempaa politiikkaa. Sosiaalityöntekijänä saavutukseni olivat vaatimattomia, joskus pystyin ohjaamaan asiakkaan työhön tai motivoimaan opinnoissaan, myös asuntoja tuli järjestettyä sekä estettyä erinäisiä sosiaalisia ongelmia mm. häätöjä, huostaanottoja, ulosottoja jne. Sosiaalityöntekijän työ on henkisesti erittäin raskasta ja toisaalta työhön motivoivat pienet teot, usko ihmiseen ja parempaan tulevaisuuteen.

Entä miten kansanedustajan työ on muuttunut vuosien saatossa? Kun aloitin eduskunnassa riviedustajana 1995, kansanedustajilla ei ollut avustajia, ei kommunikaattoreita eikä juuri kummoista tietotekniikkaakaan, mutta eduskunnan tietohallinto kyllä selvitti monimutkaisetkin asiakysymykset ja edustajat itse tekivät kaikki valtiopäivätoimensa ja kirjoituksensa. Tuolloin eduskunta oli myös erittäin demokraattinen työpaikka, edustajien palkkataso vaihteli ainoastaan ikälisien kautta, eikä valiokuntien taikka ryhmien puheenjohtajille maksettu erilliskorvausta, niin kuin tänä päivänä. Eduskunnan työskentelyilmapiiri oli parempi kuin nyt. Esimerkiksi kyselytunnit olivat myös rehellisempiä, ministerit eivät tieneet etukäteen, mitä kansanedustajat heiltä kysyvät eikä puhemies taktikoinnut samalla tapaa, kun nyt. Tänä päivänä puhemiehelle ilmoitetaan etukäteen kellen ryhmästä puhemies antaa ensim-

mäisen kysymyksen ja mistä aihepiiristä kysytään.

Median rooli on säilynyt ennallaan. Media ei ollut juurikaan kiinnostunut 16 vuotta sitten esimerkiksi työttömyysturvan heikennyksistä eikä se juurikaan uutisoi asiakeskusteluja tänä päivänäkään, media haluaa vain myyviä juttuja. Eduskunnan salityöskentely on myös radikaalisti muuttunut, kun media julkaisee aina välillä kansanedustajien puhujatilastoja: monet edustajat puhuvatkin ainoastaan siksi, että tulee tilastomerkinä puheenvuoron pitämisestä ei siksi, että olisi mitään sanottavaa asiaan.

Ei ole kahta kansanedustajaa, jotka työskentelisivät samalla tapaa. Minulle on ollut tärkeää säilyttää tiivis kontakti kansalaisiin ja viedä heille tärkeitä asioita eteenpäin ja varsinkin toimia pienituloisten kansalaisten äänitorvena eduskunnassa. Olen pystynyt vaikuttamaan myös lainsäädäntöön esimerkkinä mainittakoon toimeentulotuen 7 prosentin omavastuu poistaminen sekä toimeentulotukeen säädetty 7 vuorokauden sosiaalitakuu-aika, olen myös ensimmäisenä esittänyt, ettei lapsilisää pidä laskea normilaskelmasa tulona. Jollekin toiselle edustajalle on tärkeää saavuttaa mahdollisimman korkea asema omassa puolueessaan tai eduskuntaryhmässään ja päästä esim. ministeriksi; toimintatavoiltaan nämä edustajat ovat hyvin erilaisia. Riviedustajan on vaikea saada ääntään kuuluviin mediassa, vaikka hänellä olisi asiaosaamista ja perusteellista kritiikkiä hallitusta kohtaan, kun taas urasuuntautunut edustaja, joka pääsee ministeriksi, saa paljon mediatilaa käyttöönsä, mutta hänen asiaosaamisensa ei välttämättä ole huipputasoa eikä sanomansakaan kovin selkeä. Mihin riviedustaja sitten kelpaa omassa eduskuntaryhmässään? Henkilökohtaisesti olen kelvannut kansanedustajaehdokkaaksi keräämään ääniä puolueelleni, myös ammattitaitoani ja osaamistani on

käytetty ryhmän sisällä. Kyllä minua on myös kuunneltu ja näkemyksiini on uskottu, mutta varsinkin kulloisen ryhmän johdon silmissä olen ollut vaarallinen, kun uskallan pitää omat mielipiteeni loppuun asti eli äänestää eduskuntasalissa vaikka omaa ryhmää vastaan. En olekaan saanut pitää ensimmäistäkään sosialidemokraattien ryhmäpuheenvuoroa 16 vuoden aikana eikä minua valittu sosiaali- ja terveysvaliokunnan puheenjohtajaksi 2003, vaikka edellisellä kaudella aina välillä tehtävää olinkin hoitanut.

Miten pienituloisten kansalaisten mm. eläkeläisten ja työttömien näkökulmasta porvarihallitus on hoitanut sosiaalipolitiikkaa?

Pienituloiset työeläkkeensaajat eivät ole hyötynet muusta kuin kunnallisveron puoliso- ja työttömien näkökulmasta poistamisesta. Työeläkeindeksin taso on alhainen eikä sillä kustanneta sähkön hinnan eikä elintarvikkeiden hintojen korotuksia. Suurin osa työeläkkeellä olevista ei myöskään saa takuueläkkeen kautta korotusta elä-

keeseensä. Pelkän kansaneläkkeen varassa oleville on tullut kansaneläkkeen pieni tasokorotus. Takuueläke taas auttaa mm. vuorineuvosten ja maanviljelijöiden rouvien elämää ja palkansaajat ja työttömät sekä muut eläkeläiset rahoittavat takuueläkkeen veroeurojen muodossa.

Työttömien työttömyysturva eikä toimeentulotukea ole korotettu. Työttömät maksavat työmarkkinatuesta ja peruspäivärahasta suhteettoman kovan kunnallisveron. Porvarihallitus korotti myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja noin 20 prosenttia ja tämä lasku lankeaa kaikkein kovimmin pienituloisten talouteen. Muistettakoon myös että työmarkkinatuessa ja toimeentulotuessa on kaikkein heikoin indeksiturva. Porvarihallitus on tehnyt yhden myönteisen lain työttömyysturvaan liittyen. Palomiehet saavat ansaita 300 euroa kuukaudessa eikä tämä tulo vaikuta työttömyysturvaan. Tosin porvarihallitus on laittanut palomiesten erityisasemaan säätämällä palomiesten työttömyysturvan suojaosuuden. Jos porvarihallituksella olisi ollut hyvää tahtoa,

olisi säädetty kaikille työttömille esimerkiksi 200 euron suojaosuus kuukaudessa työttömyysturvaan, tämän hintalappu olisi ollut vain 30 miljoonaa euroa.

Miten käy, jos porvarihallitus jatkaa yhdessä perussuomalaisen kanssa? Perussuomalaisen kannanottoja sosiaaliturvaan, työeläke- ja työttömyysturvaan tai terveydenhoitoon ei eduskunnassa ole juuri kuultu. Kokoomus, Keskusta ja RKP puolustavat hyvätuloisia kansalaisia; viljelijäväestöä, hyvätuloisia sekä suurpääomaa. Seuraavalla vaalikaudella ollaan liikkeellä säästölistojen kanssa, leikkauksia pitäisi tehdä 1,5 miljardia euroa heti kättelyssä. Mikäli sosialidemokraatit ja vasemmistoliitto ovat oppositiossa, leikkauslistojen kohteeksi joutuvat taas kerran pienituloiset työttömät, palkansaajat ja työeläkeläiset.

Marjaana Koskinen (SD) on ollut kansanedustaja neljä kautta ja sosiaali- ja terveysvaliokunnassa 16 vuotta

Taunon synttäreillä

TVY ry:n hallituksen jäsen Tauno Hakkarainen Rovaniemeltä täytti 4.3.2011 pyöreitä vuosia ja kuvassa Tauno puheenjohtaja Karjalaisen kanssa. Tauno vietti Perä-Pohjalaisia syntymäpäiviä Rovaniemellä Alaruokasen juhlatilassa sukulaisten ja ystävien ympäröimänä. Haitarit soi ja balalaikka helisi. Pöydät notkuivat Perä-Pohjalaisia pitoherkkuja ja vilpittömästi voi sanoa; kaikilla oli hauskaa. TVY ry muisti syntymäpäiväsankaria omalla standardilla.

LK

Työttömien asiakaspalvelut Mitä tässä maassa oikein tapahtuu?

LEA KARJALAINEN

Elämme ajassa, jossa palvelujen sähköistäminen on edennyt siihen pisteeseen, ettei asiakkaan periaatteessa tarvitse kohdata henkilökohtaista asiakaspalvelua kuin erittäin harvoin. Asiakas joutuu mol.fi sivuilla hoitamaan työn hakemisen kotona, asiakas joutuu arvioimaan itse oman palvelutarpeensa kotona, asiakas käy käytännössä yhdesti TE- toimistossa henkilökohtaisesti näytillä, eli 2 viikkoa työttömyyden alettua ja esitietolomakkeen täyttämisen jälkeen. Entä mitä siten tapahtuu, asiakas täyttää päivärahahakemuksen netissä, hän saa rahat tililleen ja maksaa laskunsa netissä, jos rahaa on tarpeeksi ja hän ei kohtaa yhtään ihmistä saadakseen rahat ja tuhlataksaan ne. Miksi sellaista elämää tutkijat sanovat: henkilö elää syrjäytyneenä. Osuvampi ja oikeampi sana: Syrjäytetty. Useat asiakkaani ovat sanoneet, etteivät he olisi ikinä päässeet edes työvoimanpalvelukeskuksen asiakkaaksi, jos he eivät olisi itse sitä pyytäneet ja vaatineet.

Asiakaspalvelut sosiaalitoimessa

Kun asiakas ei tule perusetuudella toimeen, ja kun hänestä tulee toimeentulotuen pitkäaikainen asiakas, niin voidaan kysyä, mitä sitten tapahtuu asiakaspalveluissa? Ensimmäisellä kerralla hän tapaa sosiaalityöntekijän, ja toimittaa kuitit ja tositteet sekä kolmen kuukauden tiliotteiden fattaan. Kun toimeentulotuesta tulee asiakkaalle vakiintunut tuki, niin hän lähettää säännöllisesti kuittinsa ja pankkitilin tiliotteen sosiaalitoimistoon ja on tilanteessa, ettei hän kohtaa edes sosiaalitoimiston työntekijöitä kuin erikoistapa-uksissa. Asiakkaani ovat kertoneet, että ainakin Helsingissä toimeentulotukea voi

saada useamman vuoden käymättä ker- taakaan näytillä sosiaalitoimistossa. Esi- merkiksi asiakkaat, jotka saavat kuntien maksusitoumuksen lääkkeitä apteekkiin hoitavat asiat sosiaalitoimen kanssa nä- kemättä sosiaalityöntekijää.

Päihdepalvelut

THL:n tutkimusten mukaan päihdekuo- lemat ovat lisääntyneet viimeisten 20 vuoden aikana rajusti. Yhdeksänkym- mentäluvun laman vaikutukset näkyvät ja tässäkin kohdin voidaan kysyä, pää- seekö työtön kaikkialla Suomessa hoi- toon, priorisoidaanko jo ketä hoidetaan? Samalla perheenjäsenten oireilu ei ole voinut jättää synnyttämättä syrjäytyviä nuoria ja lapsia toisen jopa kolmannen polven tvöttömvvteen. Onko lapsillemme

**Perustotuus:
Työvoimapaalvelujen
siirtyminen mol.fi
sivuille, ihmiset pal-
velevat itse itseään!**

ja nuorillemme apua tarjolla ja saatavilla silloin kun vanhemmilla menee heikosti ja työttömyys on nujertanut selkärangan? Mistä löytyy ihmisiä?

Asiakaspalvelut Kelalla

Asumistuen hakemista varten lomake löytyy Kelan sivuilta ja samoin työmark- kinatuen lomake. Henkilö kerää asumistu-

keen tarvittavat liitteet ja pistää asiapape- rit ja Kelan kuoreen ja ilmaiskirjekuoren posttiin, samoin toimien työmarkkinatuen hakemuksen kanssa. Taaskaan asiakas ei tapaa ensimmäistäkään ihmistä. Asumis- tuki niillä asiakkailla, jotka ovat myös toimeentulotuen asiakkaita, menee suo- raan kuntien sosiaalitoimen kassaan.

Palveluiden lokerot ja lonkerot

Tiedoksenne, että nyt mennään suun- nitelmissa TEM:in puolella edelleen eteenpäin ja myös kolmannen sektorin toimijat, yrittäjät jne... ryhdytään seg- mentoimaan. Väilyömarkkinat- termi on tullut vanhaksi ja poistetaan käytöstä ESR- alueellisten ja valtakunnallisten hankkeiden loputtua. Mitä tästä toimi- joiden segmentoinnista sitten seuraa, sen näkee ken elää.

Filatovin aikakaudella perustettiin työ- voimanpalvelukeskukset joiden toiminta perustuu kuntien, työhallinnon, ja Kelan moniammatilliseen yhteistyöhön. Tavoit- teena oli, että siellä olisi apua annetta- vissa ihmisille, jotka ovat pitkään olleet työttömänä. Mutta kuinkas kävikään. Nyt on vuoden alusta kuulunut ensimmäiset viestit luoteistuulien mukana, joiden mu- kaan työvoimapaalvelukeskukset olisivat siirtämässä entiset 0900 koodilla olleet tai paremmin nykyiset etuusasiakkaat segmentistä 4 ulos kokonaan palvelukes- kusten asiakkuuksista. Eli kun palvelu- keskukset ovat ihan tukossa, ihmisiä ei ole pystytty auttamaan ja kädet nostetaan pystyyn niin kuntien kuin te-toimistojen neuvojien keskuudessa. Asiakasmää- rät palvelukeskuksissa kasvavat pitkään koko ajan ja voi vain kysyä: Kuka arvioi ihmiselämän arvoa, ketä autetaan, ketä

ei? Mistä saadaan oikeudenmukaisuutta maamme työllisyyspolitiikkaan? Näyttää siltä, että jatkossa palvellaan vain niitä, jotka työllistyvät muutoinkin, nopeasti ja sitä paitsi osaavat palvella itse itseään. Mistä saataisiin rahaa tarpeeksi 3 ja 4 segmentin ihmisille? Kunnat maksavat sakkomaksuilla ”rahoitusosuuttaan” Kelalle takaisin. Ei edes omatunto pistä kuntien luottamusmiehiä pohtimaan kuntalaistensa etua.

Yhdistysten tulevaisuus, onko sitä?

Tässä ajassa ja päivässä useat yhdistyksemme joutuvat elämään jatkuvassa henkiin jäämisen taistelun pyörteissä. Varmistaakseen yhdistysten toiminnan jatkumisen ja avustuksen edelleen saannin, yhdistyksissä joudutaan miettimään miten lisätä sellaista toimintaa jolla voidaan lisätä henkilökuntaa yleishyödyllisen työn puolelle. Jotenkin tämä on nurinkurista, toisaalta ei saa tehdä mitään sellaista jossa jää viivan alle jotakin ja toisaalta on aivan mahdotonta toimia kun kaikkeen avustusrahaan pitää olla omarahoitusosuudet.

Vanhasen II- hallituksen hallitusohjelmassa sanottiin kohdassa 10.8. ”Järjes-

töjen mahdollisuuksia tarjota hyvinvointia tukevaa ja syrjäytymistä ehkäisevää toimintaa parannetaan. Järjestöjen tukea suunnataan siten, että se ei ole ristiriidassa kilpailulainsäädännön kanssa ja kohdentuu voittoa tavoittelemattomaan toimintaan. Varmistetaan järjestöjen mahdollisuus toimia yleishyödyllisinä voittoa tavoittelemattomina toimijoina”.

Useissa muissakin kohdin Vanhasen hallitusohjelmassa mainitaan kolmas sektori, muiden muassa; ”Perheitä tuetaan ja palvelujen valintamahdollisuuksia parannetaan lisäämällä yhteistyötä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välillä”. Kotona asumista tukevat palvelut muuttuivat kuitenkin äkkiä elinkeinotoiminnaksi viime vuonna, vaikka taloudellisesti sitäkin tehtiin yhdistyksissä voittoa tavoittelematta.

Mitä maassamme pitäisi tehdä, jotta yhdistysten sosiaalisesti tärkeää työtä voitaisiin maassamme jatkaa? TEM:in Valtiotukisäännösten lainmuutosten yhteydessä olisi pitänyt luoda STM:n budjetin kautta UUSI kolmannelle sektorille tarkoitettu RAHOITUSJÄRJESTELMÄ, jolla olisi mahdollistettu hyvinvointia tukevaa, ja syrjäytymistä ehkäisevää työtä ja osallistavaa toimintaa.

Tarvittiin sataprosenttista rahaa STM:stä yhdistyksille, johon ei omavastuuosuuksia tarvitsisi kerätä. Asiakkaita palveltaiisiin omakustannushinnoilla ja järjestettäisiin vain köyhien ja oman kohderyhmän palveluita. TEM:in palkkatukisysteemien jatkaminen olisi mahdollista niille toimijoille, joilla ei uusien säädösten kanssa ole ollut ongelmia. Se voisi jäädä rinnalle elämään elinkeinotoimintaan. Nyt näyttää siltä, ettei rinnalle eikä tilalle ole tulossa eikä suunnitteilla mitään, sosiaalisen yrityksen hautajaisiakin on kuulemma pidetty helmikuussa. Voidaan sanoa, että vaikeasti työllistyvien- ns. vajaatyökykyisten asioista ei tunnu kumpikaan ministeriöistämme ottavan nyt vastuuta. Asioita pyöritellään neuvottelukunnissa ja kabineteissa, mutta eipä löydy sellaista paperia, josta olisi saanut lukea tulevaisuuden visioita siitä mitä rakennetyöttömyyden uhreille pitäisi tehdä.

Kevään kuluessa tehdään jälleen uutta hallitusohjelmaa ja sinne tietysti toivomme tekstejä myös työttömien palveluiden parantamisesta ja työllisyyden edistämisestä. Toivotaan, että saadaan ymmärtäviä ministereitä juuri meidän ministereihin.

Miten työttömyys voidaan ratkaista?

Uusi suunta työllisyyspolitiikkaan: finanssikriisistä täystyöllisyyteen

PEKKA TIAINEN

Työttömyys on ollut suomalaisen yhteiskunnan vaikeana kipukohdantana 1970-luvun lamasta alkaen 35 vuotta. Vuoden 1975 syksyllä silloinen presidentti Urho Kekkonen julisti kansallisen hätätilan, kun työttömyys uhkasi nousta 60 000 työttömään, mihin sen välittömästi nousikin ja pian liki 200 000:een. Sen jälkeen se kävi kahteen kertaan 1980-luvun alussa ja lopussa suunnilleen 100 000:ssa, nousi 1990-luvun lamassa yli puolen miljoonan ja kävi ennen finanssikriisiä alimmillaan suunnilleen 200 000:ssa, parhaina kesäkuukausina hieman alle. Laaja työttömyys, jossa ovat mukana työttömyyseläkeläiset ja toimenpiteillä olevat, oli vuoden 2008 toukokuussa alimmillaan 325 000 henkilöä. Työttömyyteen ovat liittyneet koko ajan vakavat seuraukset hyvin monella tapaa.

Viimeiset 20 vuotta 1990-luvun lamasta alkaen meillä on ollut massatyöttömyys ja krooninen pitkäaikaistyöttömyys. Laman edelläkään ei oltu päästy täystyöllisyystasolle, joskin työttömyys oli sentään alle 100 000 ja vuoden yhtäjaksoinen työttömyys alle 3 000 henkilöä. Sen jälkeen työttömyys aleni alimmillaankin 15 vuotta pahimman lamatyöttömyyden jälkeen toukokuussa 2008 184 000 työttömään ja nuorten työttömyys 17 000:ssa. Vuoden yhtäjaksoisesti kestänyt pitkäaikaisyöttömyys kävi alimmillaan 40 000:ssa jonkin verran myöhemmin, mutta 16 kuukauden aikana vuoden työttömänä olleet ja toimenpiteiltä työttömiksi palaavat ja työttömyyseläkeläiset mukaan lukien

luku on kolminkertainen ja tällä hetkellä näiden ryhmien kokonaismäärä on 180 000 työtöntä.

Työttömyyden puolittaminen 1990-luvun puolivälistä ei onnistunut neljässä vuodessa vaan tarvittiin kolminkertainen aika. Työllisyys elpyi 1990-luvun lamasta huikeat puoli miljoonaa 15 vuoden aikana vuoteen 2008, mutta silloin vasta oltiin lamaa edeltäneellä tasolla. Väestö oli kuitenkin kasvanut ja työttömyys oli kaksinkertaista lamaa edeltäneeseen verrattuna.

Kestävyyssvajelaskelma ei perustele menoleikkauksia

Mistä johtuu että etenkin työttömyyden alentamisessa ei tämän parempiin tuloksiin ole päästy ja mitä on tehtävä? Miten voidaan välttyä siltä, että joutuisimme sietämään korkeaa työttömyyttä taas monia vuosia ja jopa loputtomiin? Valtiovarainministeriön syksyn 2010 kestäväysvajelaskelmassa työttömyysaste on 7 % pysyvästi, kunhan se ensin alenisi nykyisistä lukemista. Se tarkoittaa noin 180 000 työtöntä seuraavat 50 vuotta. Onko meidän siedettävä tällaista työttömyyttä aina vain? Siis niin, että vielä meidän lasten lastemme aikaan ei päästä tämä alempiin lukemiin. Näin ei voi olla. Tulee olla toisenlainen näkymä tulevaisuuteen ja toiminta sen hyväksi.

Valtiovarainministeriön kestäväysvajelaskelman perusteella on esitetty, että menoja pitäisi leikata tai veroja korottaa

kuudella miljardilla eurolla. Se on huikea luku, jota voi verrata Lipposen ykköshalituksen menoleikkauksiin 10 miljardilla eurolla vuodesta 1995 1990-luvun laman jälkeen. Voidaanko perustella, ettei tällaisia leikkauksia tarvita?

Hahmotellaan toisenlainen tulevaisuus kirjattavaksi tavoitteelliseksi hallitusohjelmaan. Työllisyysastetavoitteena on 75 % työllistä 15-64-vuotiaista vuosikymmenen aikana. Se merkitsee 79,5 % 20-64-vuotiaista, sillä alle 20-vuotiaat ovat koulussa suurimmalta osaltaan. Tämä merkitsee noin 170 000 työllisen lisäystä 2010-luvun aikana. Työttömyys saadaan alennettua 60 000:een siten, että ei ole pitkäaikaistyöttömiä, kun tämä hoidetaan. Tämä vastaa 2-2,5 %:n työttömyyttä. Sellaisiakin lukemia löytyy. Tähän tarvitaan välitavoitteita. Tavoite on, että vuoteen 2015 mennessä saadaan yli 100 000 työllisen lisäys. Työttömyys hoidetaan siten, että vuonna 2013 vuoden yhtäjaksoinen työttömyys on ajettu nolllille ja nuorisotyöttömyys katkaistaan maksimissaan 3 kuukauteen. Siihen kun Suomi täyttää 100 vuotta vuonna 2017, tavoite on, että ollaan lähellä täystyöllisyyttä.

Tein tätä tavoitelinjausta vastaavan valtiovarainministeriön laskelmalle vaihtoehtoisen laskelman muuttamalla sen keskeisiä oletuksia. Keskeisiä muutoksia ovat seuraavat:

VM:n laskelmassa työllisyys pysyy ennallaan alentuneella vuoden 2010 tasolla

ja tässä työllisyys nousee. Työttömyys on VM:n laskelmassa 7 % ja tässä se alenee täystyöllisyystasolle.

Korkomenot julkiselle velalle ovat VM:n laskelmassa 3 % reaalisesti lisätynä 2 %:n inflaatiolla, jolloin nimelliskorko on 5 %. Kun paremman työllisyyden ja alemman työttömyyden takia verotuloja on enemmän ja työttömyyden kustannuksia vähemmän, valtion velka on vastaavasti alempi ja korkomenot ovat vastaavasti alemmat, mikä edelleen alentaa velan tasoa.

VM:n laskelmassa työllisyyden ennallaan pysyminen perustuu siihen, että työn tuottavuus nousee pitkällä aikavälillä 1 ¾ % vuodessa ja kansantuote saman verran, taulukoissa käytetään lukua 1,7 % vuodessa. Tässä kansantuotteen kasvu on nopeampaa. Kun velan taso on alempi ja lasketaan suuremmasta kansantuotteesta, velan kansantuoteosuus on alempi.

Näiden muutosten seurauksena julkisen velan kansantuoteosuus pysyy tällaisessa tavoitteellisessa kehityksessä koko 2010-luvun vain runsaassa 50 %:ssa. Jos lisäksi verotusta nostetaan noin miljardilla siten, että se ei kohdistu työllisyyttä heikentävästi, runsaassa 50 %:ssa eli Suomen julkinen talous on selkeästi kestäväällä pohjalla koko 2010- ja 2020-luvun, sillä rajana kestävämmälle velka-kehitykselle on valtiovarainministeriön laskelmissa pidetty 60 % kansantuotteesta ja jatkuvasti kasvavaa velkaprosenttia. Tämä on hyvä uutinen Suomelle ja tapahtuu ilman julkisten menojen leikkauksia. Menojen kasvua on tietenkin tarpeen hillitä ja varojen käyttöä parantaa. Siten perusteet menoleikkauksille poistuvat, jos kehitys on tavoitteellisen kehityksen mukainen.

Väestöennusteessa, jonka perusteella kestävyysvajelaskelmat on tehty, elinikää on nostettu niin roimasti, että ei ole selvää, että tämä varmasti toteutuisi, jolloin ei myöskään sen perusteella laskettu menokehitys. Jos kuitenkin olisi niin onnellisesti, että elinikä nousisi väestöennus-

teen mukaisesti, ja työllisyyskehitys olisi tässä tavoiteltua heikompa, se ei vielä johda velkaantumiseen. Tässä on muutama keskeinen asia.

Eliniän pidentymiseen liittyy se, että terveitä elinvuosia tulee myöskin enemmän, koska se on eliniän pidentymisen syy. Osaksi se johtuu siitä, että eläkkeelle lähdetään terveempinä ja osaksi lääketieteen edistyksistä. Siksi terveitä elinvuosia on enemmän vaikka kustannuksia ei vastavasti lisätä. Kun tämä tekijä otetaan riittävästi huomioon, menokehitys jää edellä käsiteltyä kestävyysvajelaskelmaa vähäisemmäksi vaikka terveys- ja sosiaalipalvelut turvataisiin vähintään nykyisenlaisina ikääntyvän väestön lisääntymisestä huolimatta.

Toiseksi toimintatapoja voidaan monella tapaa parantaa. Yksi keskeinen on se, että ei sijoiteta vanhenevia ihmisiä vuodeosastoille jos terveys mahdollistaa kotona asumisen kunhan kotona asumisen palvelu hoidetaan. Palkkaus siihen ja uusia työpaikkoja voidaan rahoittaa, kun laitospaikkoja tarvitaan kotona asumisen vuoksi vähemmän, ja kun rahoitetaan omaishoitoa. Ne eivät ole menoja kasvatavia vaan varojen käyttämistä paremmin. Lähipalvelut ja hoivakodit vuoteeseen sitomisen sijasta ovat järkeviä vaihtoehtoja. Vuodepaikat ovat sairaille tai aivan liikuntakyvyttömille.

Kolmanneksi yhteiskunnan menojen käsittely lopullisesti menetettyinä kuluina on virheellistä, koska varojen käytöstä tulee monenlaisia hyötyjä, jotka lisäävät verotuloja, ja vähentävät kustannuksia siitä, että asiat jätetään hoitamatta. Esimerkiksi eläkkeet eivät ole lopullista kuluja vaan yhteiskunta ottaa niistä suoraan osan takaisin veroina ja loppu on eläkeläisten ostovoimaa, joka lisää kysyntää ja työllisyyttä. Nämä hyödyt tulee lisätä laskelmiin.

Vastaavasti kun yhteiskunta työllistää työttömiä lisäämällä työllisyysmenoja niiden karsimisen sijasta, työtä saavat maksavat enemmän veroja kuin työttö-

mät ja palkka tulee työttömyysturvan sijaan ja säästyy työttömyyskustannuksia ja työttömien tulotaso nousee. Kun lisäksi otetaan huomioon, että vältytään monilta syrjäytymisen aiheuttamilta kustannuksilta, työllistäminen on todellisuudessa yhteiskunnan kannalta sangen edullinen tapa hoitaa asioita sen ohella, että tämä tuo hyötyä ihmisille ja laajemmin yhteiskunnalle. Valtion budjettikäytännöissä on vuosikymmenien ajan ollut valuvika, kun tällaista ei ole riittävästi otettu huomioon. Samalla työllisyysaste nousee. Työllisyysvaroja voidaan hyvin kohdistaa ympäristön tilaa parantaviin hankkeisiin, jolloin samoilla varoilla saadaan hyötyä työllisyyden ja ympäristön kannalta.

Neljänneksi jos työllisyysaste ei muutoin riittävästi nousikaan, sitä voidaan edesauttaa lyhemmillä työajoilla. Tähän on perusteltuja keinoja. Irtisanomisten sijaan on perusteltua käyttää lyhennettyjä työviikkoja ja muita työajan lyhentämisen muotoja siten, että ansiomenetyksestä osa korvataan työttömyysturvalla tai muilla tavoin. Toiseksi jos ihmiset elämän tilanteensa johdosta haluavat lyhempää työaikaa, tätä on perusteltua edistää. Tämä voi koskea nuoria joilla on opiskelu, lasten hoito ja työssäkäynnin tarve. Toinen suuri ryhmä ovat vanhemmat ihmiset, jotka omasta tahdostaan tekisivät osa-aikaista tai kausittaista työtä. Kolmas suuri ryhmä ovat työikäiset, jotka syystä tai toisesta omasta halustaan tekisivät lyhempää työaikaa. Nämä ovat myönteisiä tapoja, joilla saadaan aikaan että työssä olevien osuus väestöstä kasvaa.

Viidenneksi työhyvinvointi ja kaikki siihen liittyvä edistää myöhentää eläkkeelle siirtymistä työntekijän kannalta hyvällä tavalla, jonka kauemmin työssä jaksava ja työstään kiinnostunut itse hyväksyy.

Listaa voisi jatkaa.

Siten on pitkä lista asioita, jotka osoittavat, että menoleikkausten perusteena olevat kestävyysuhkakuvat ovat olennaisilta osiltaan kyseenalaiset. Tästä seuraa johdopäätös, että ei ole perusteita menoleik-

kaussitoumuksiin, jotka jollakin tavalla haittaisivat työllisyyttä, eikä verokevennyksiin, jotka pitäisi nekin kattaa menoleikkauksilla. Tämä on keskeisin nyt ratkaistava kysymys, koska se määrittää reunaehdot kaikelle muulle mitä tehdään lähivuosina.

Arvonlisäveron korotus heikentäisi työllisyyttä

Siten ei ole perusteita tehdä 2,1 miljardin verokevennyksiä tuloverotukseen eniten suurituloisia hyödyttävällä tavalla ja 800 miljoonan verokevennyksiä yhtiöverotukseen, siis yhteensä 2,9 miljardin verokevennyksiä, kuten verotyöryhmä esittää. Tästä syntyisivät vajeet, joiden kattamiseen jouduttaisiin käyttämään työllisyyden kannalta huonoja keinoja, ja koko talouspolitiikka epäonnistuisi.

Tulee ottaa huomioon, että Suomi ei ole kansantaloutena lainkaan velkaa enempää kuin on sijoitettuna maailmalle. Kesätävyysvajepuheessa kyse on valtion ja kuntien velasta. Verotuksessa on sellaisia maltillisia keinoja, joilla voidaan parantaa valtion ja kuntien taloutta voidaan kohentaa siitä, mitä edellä selvitetään haittaamatta työllisyyttä. Parhaita ovat tulonjakoa tasaavat verot, koska ne vähiten heikentävät kysyntää ja työllisyyttä. Tällaisia ovat pääomaveron muuttaminen progressiiviseksi, pankki- ja säätiövero ja varallisuusveron palauttaminen. Myös on mahdollisuus käyttää sellaisia kohdistettuja veroja, kuten valmisteveroja, jotka eivät kohdistu välttämättömyyshyödykkeisiin.

Arvonlisävero ei ole edes tasavero, koska pienituloiset maksavat arvonlisäveroa suhteessa tuloihin enemmän kuin suurituloiset, koska kuluttavat tuloistaan suuremman osan. Siksi arvonlisäveroprosentti tuloista on sitä suurempi mitä pienemmät ovat tulot ja se on regressiivinen vero. Arvonlisävero on siksi epäsozialinen vero. Arvonlisäveron korotuksen ajankohta olisi erityisen huono, koska se kiihdyttää muutenkin kiihtynyttä hintojen nousua ja leikkaa ostovoimaa. Se on

myös työvaltaisen yritystoiminnan kannalta huono ratkaisu. Verotuksen kohdennuksilla voidaan parantaa ympäristön tilaa monilla muilla tavoin.

Laskusuhdanteen ylittämässä kotimaisella ostovoimalla oli tärkeä sillan rakentajan merkitys eikä tapahtunut vastaavaa hurjaa virhettä kuin 1990-luvun lamassa, että sitä leikattiin ja julkista kysyntää ja syöksettiin talouspolitiikalla taloutta yhä syvemmälle laman syvyyksiin.

Sitten leikkauksia tehtiin 10 miljardilla kun vienti jo veti ja tällä vaikeutettiin kotimaisen työllisyyden nousua ja työttömyyden alentamista. Vaikka sen eteen tehtiin paljon asioita, leikkaukset osaltaan vesittivät hyötyä eikä työttömyys puolittunut neljässä vuodessa vaan vasta 12 vuodessa. Nyt jos nostettaisiin arvonlisäveroa ja tehtäisiin menoleikkauksia, työllisyyden elpyminen vaikeutuisi.

Toinen virhe tehtäisiin, jos edelleenkin pitkäaikaistyöttömyyden alentamiseen työllistämällä työttömiä ei edelleenkin lisättäisi merkittävästi varoja. Meillä tehtiin jo virhe vuosina 2007-2008 kun varoja ei lisätty, koska korkeasuhdanne oli hyvä tilaisuus ajaa pitkäaikaistyöttömyys mahdollisimman alas ennen seuraavaa taantumaa. Nyt taantumana aikana pitkäaikaistyöttömyyden nousua ei ole katkaistu eikä ole osoitettu varoja sen alentamiseen. On päinvastoin valtion tuottavuusohjelman takia, kuntien säästötoimien takia ja kolmannen sektorin työllistämiseen kohdistetuille de minimisrajoituksilla tehty esteitä pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen.

Siten ratkaisevan olennaista täystyöllisyyden suuntautuvassa politiikassa on, ettei työllisyyttä millään tavalla haitata leikkauksilla ja arvonlisäveron korotuksilla ja että pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömien työllistämiseen osoitetaan merkittävästi lisää varoja muiden toimien rinnalla. Jos näin ei menetellä, on vaara, että meillä on yhtä aikaa lisää ihmisiä eläkkeellä ja paljon sitkeää pitkäkestoista työttömyyttä kaikkine seurauk-

sineen ja tästä tulee este myös työllistävälle talouskasvulle koska työllistyminen ei onnistu riittävästi ilman erityistoimia.

Valtion työllistäminen ja palkkatuet avainasemassa kohdennetussa työllistämässä

Tässä yhteydessä on tarpeen oikaista virheellinen ajattelutapa, että työttömien aktivointi ratkaisisi työllistymisen. Ei ratkaise, jos ei ole mihin työllistyä. Päinvastoin väitetty aktivointi pitämällä etuudet alimitoitettuna tai peräti leikkaamalla etuja lisää syrjäytymistä, velkaantumista ja myös terveydellisiä ongelmia ja nostaa työllistymiskynnystä entistä vaikeammaksi ylittää. Tällainen väitetty aktivointi ei ole sentään ruoskintaa, mutta sitä muistuttavaa pakottamista vaikei työtä ole.

Korostan että aktiivinen työvoimapolitiikka ei ole tätä oikein toteutettuna eikä siihen liitetty aktivointi vaan sitä tulee lisäresursoida. Siinä ajatus on, että saadaan työttömiä avoimille työmarkkinoille ja työllisyyttä paremmaksi yhteiskunnan toimin. Näissä yhteiskunnan toimin keskeisiä ovat paitsi koulutus niin keskeisesti työllistäminen. Niiden jotka ovat leimanneet työllistämistä tempputyöl-

listämiseksi, tulisi korjata asennettaan, koska ei ole kyse tempputyöllistämisestä, kun työ on mielekäästä tekijälleen ja yhteiskunnalle. Kun aktivointiin liittyy, että töitä järjestetään yhteiskunnan toimesta, jos muuten niitä ei ole, tämä toimii. Jos yhteiskunta ei töitä järjestä tai maksa palkkatukea niin monille, että pitkäaikaistyöttömät saadaan työllistettyä, puhe aktivoinnista on vain vastuunpakoilua jota kaunistellaan.

Suomen koko infrastruktuuri, rautatiet, lentokentät, suuri osa tieverkostoa, vesiväyliä ja paljon rakennuksia ja jopa sota-ajan linnoituksia on rakennettu työllisyystöinä kun avoimilla markkinoilla ei ole ollut töitä. Ne olivat lapiolinjaa ja hätäaputöitä ja niihin kohdistui paljon kritiikkiä ja parannettavaa, mutta ilman niitä Suomi ei olisi se Suomi mikä se on.

Sitten nämä työt koneistuivat ja alettiin palkkaamaan töihin muilla tavoilla ja maksamaan palkkatukea, jonka käyttöä työllistämiseen laajennettiin. Sitten on erityisesti vuodesta 1998 alkaen tätä työllistämistä vähennetty ja erityisesti työllistämistä valtiolle ja kuntiin, joiden kohdalla lukumäärä on vähennetty neljännekseen entisestä. Nyt myös kolmannen sektorin työllistämistä on vähennetty.

On siten tapahtunut suuri muutos, jossa

ydin on yhteiskunnan vastuun vähentämisen työllistämisestä. Tämä liittyy suuntaukseen, joka ei ole uusi ja itsekin olen siitä kirjoittanut esimerkiksi 1980-luvulla työttömien lehdessä. Kyse on väitteestä, että työttömyys olisi vapaaehtoista, työttömien oma valinta, eikä johtuisi työn puutteesta. Jokainen järkevästi ajatteleva ihminen tietenkin ymmärtää että työttömyyden jyrkkä nousu ei voi johtua siitä, että yhtäkkiä moni valitsee vapaaehtoisen työttömyyden eikä olisi kyse työn puutteesta. Tämän työn puutteen vähentelyllä voidaan kuitenkin perustella etuuksien vähentämistä ja heikkoutta muka kannustamisena työhön. Tosiasiassa on kyse vain säästötoimenpiteistä ja yhteiskunnan vetäytymisestä työllistämistä vastuusta. Tämä on keskustelun ydinaluetta tässä ja nyt.

Asia voidaan hyvin hoitaa siten, että on työehtosopimusten mukainen palkkaus, jossa käteenjäävä tulos on sosiaalietuusia parempi. Palkkaamisen edistämiseksi maksetaan riittävä työvoimatuki pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työllistämiseen sekä erityisryhmien työllistämiseen, jos työllistyminen ei muuten onnistu. Se ei ole millään tavalla kilpailua vääristävää, koska kaikki työnantajat ovat samalla viivalla palkkaamaan työllistettyjä. Tällä ei myöskään syrjäytetä muuta työllistämistä silloin kun tuki nostaa työllistettävän työllistämiskynnyksen yli, missä muut ovat ilman tukea.

Työllistymiskynnys voi johtua myös siitä, että jotain työtä ei teetetä ilman tukea vaikka työ olisi yhteiskunnan kannalta tarpeellista, mutta työn teettäjät ei saa tätä hyötyä itselleen.

Tuettua työtä tarvitaan, kun työllistymisen ei muuten hoidu. Se on myös paluuta työelämään ja työyhteisöön.

Se ei ole tempputyöllistämistä, vaan taloudellisesti täysin perusteltua. On niin että töihin palkattu työtön maksaa enemmän veroja ja palkka tulee sosiaaliturvan tilalle ja yhteiskunta saa verotuloja lisää ja säästöjä sosiaaliturvasta ja muista työttö-

myyden kustannuksista. Siten todellinen kustannus yhteiskunnalle on vain osa käytetystä rahasta ja kun syrjäytyminen vähenee, tulee lisää hyötyä. Lisäksi sen vastapainoksi, mikä jää kustannukseksi, tulee työstä tuleva hyöty. Ihmisen saama palkkaa on oikeutetusti sosiaaliturvaa suurempi, koska hänen työnsä tuo hyötyä yhteiskunnalle, vaikkei olisi kovimmat tuottavuuskriteerit täyttävää.

Valtion tuottavuusohjelman ongelmien korjaaminen ja työttömien työllistäminen

Keskeinen asia ovat aktiivisen työvoimapolitiikan määrärahat ja niiden käyttö palkkatukityöllistämiseen. Tällä hetkellä kyse on työ- ja elinkeinoministeriön pääluokasta 32 ja sen momentista 30.52. Suuruusluokkaa 300 miljoonan euron määrärahalta on työllistämiseen ja työllistämistukiin on pitkäaikaistyöttömyys ja sitten toistuva työttömyys ajettavissa alas ja nuorten työttömyys rajoitettavissa enintään kolmeen kuukauteen. Tämä on tällä hetkellä kriittinen kysymys, että vältetään työttömyyden pahimmat seuraukset ja 1990-luvun laman kaltainen siitä seurannut työttömyyden pitkä varjo. Jos nuorisotyöttömyyden alentamiseen käytettäisiin suunnilleen vastaava summa, tarve olisi runsaan puolen miljardin lisäys, joka olisi askel hyvään suuntaan sekkin. Jos rahoitettaisiin lisäksi lisää kuntien peruspalveluita ja tehtäisiin muita toimia, kokonaismitoituksena miljardin työllisyyspaketilla saisi aikaan jo hyvin paljon.

Tässä ei riitä, että määrärahoja käytetään vain nykytasolla ja käytetään EU:n rakennerahoja ja muita rahoja tämän lisäksi, koska tarvitaan lisäkohtennusta pitkäaikaistyöttömyyden estämiseen ja alentamiseen sekä nuorisotyöttömyyteen. Pelkästään samojen rahojen siirtäminen ei tässä onnistu, koska varat ovat tarkoitukseen riittämättömät ja sitten jää muuta työttömyyttä hoitamatta ja tulee lisää pitkäaikaistyöttömyyttä. Se, että tätä ei nähdä, on ollut jatkuva ongelma 1980-luvulla, 1990-luvulla ja 2000-luvulla.

Kohti uutta työllisyyspolitiikkaa

ERJA LINDBERG

Väestö ikääntyy ja palveluiden tarve kasvaa. Samaan aikaan kun meillä vallitsee suuri rakenteellinen työttömyys, kiristyy kilpailu osaavasta työvoimasta. Talouskasvun käynnistyttyä syvän taantumun jälkeen Suomessa on vaikea rakennetyöttömyysongelma. Pitkäaikaistyöttömyys on erittäin korkealla tasolla. Sekä valtio että kunnat ovat tilanteessa, jossa on välttämätöntä uudelleen tarkastella ja arvioida niukkenevien resurssien käyttöä sekä erilaisten toimenpiteiden vaikuttavuutta.

Rakenteellinen työttömyys on suuri rasite julkiselle taloudelle. Julkinen talous kohenisi suuresti, jos työttömät pystyisivät hankkimaan toimeentulonsa työtä tekemällä eikä erilaisina korvauksina. Osatyökykyisille on jatkossa luotava paremmat mahdollisuudet työntekoon. Vajaakuntoisten ja vaikeammin työllistyvien työllistyminen tulee tehdä kannattavaksi sekä henkilölle itselleen että työnantajalle. Työnantajaa tulee tukea palkkatuella ja työnteosta tulee saada erilaisten etuuksien sijaan palkkatuloa.

Vasta julkaistusta OECD:n raportista käy ilmi, että Suomessa työkyvyttömyys-etuuksia saa merkittävästi suurempi osa väestöstä kuin OECD-maissa keskimäärin. OECD:n suositusten mukaan työvoimapalveluja tulisi tarjota osatyökykyisille nykyistä laajemmin ja kohdennetummin. Lisäksi raportissa todetaan, että Suomen tulee kiinnittää erityistä huomiota myös ikääntyneiden ihmisten työllisyyden

edistämiseen. Kaksi vuotta on kriittinen kohta työttömyyden yhtäjaksoisessa kestossa. Tutkimusten mukaan tämän jälkeen työkyky heikkenee voimakkaasti. Ikääntyneiden työkyvyn laskun on todettu olevan vielä huomattavasti suurempaa kuin muilla ikäluokilla.

Sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö sekä Suomen Kuntaliitto ovat asettaneet asiantuntijaryhmän selvittämään toimenpiteitä, joilla voidaan lisätä pitkäaikaistyöttömien, vaikeasti työllistyvien ja syrjäytymisuhan alla olevien sekä vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia aktiivisempaan työelämään osallistumiseen, kuntoutukseen sekä parempaan hyvinvointiin ja yhteiskunnalliseen

osallisuuteen. Nyt on aika siirtyä passiivisesta aktiiviseen työvoimapolitiikkaan ja varmistua, että kaikilla on mahdollisuus osallistua omien kykyjensä ja taitojensa mukaisesti työmarkkinoille.

Uudet toimintamallit ja avaukset vaativat ennakkoluulotonta asennetta kaikilta toimijoilta. Kun pitkäaikaistyöttömistä ja syrjäytymisuhan alaisista ihmisistä yhä suurempi joukko on työhallinnon, Kelan ja kuntien yhteisiä asiakkaita, on luonnollista, että voimat yhdistämällä voidaan saavuttaa uudenlainen toimintamalli. Lähtökohtaisesti tulee hakea räätälöidysti ja entistä vaikuttavammin ratkaisuja työttömien ongelmiin, edesauttaa osallisuutta ja ehkäistä syrjäytymistä.

Tärkeää on myös huolehtia aktiivintoitimenpiteiden kokonaisuutta, palkkatukea ja välityömarkkinoita kehittämällä nykyistä vaikuttavamman toimenpidekokonaisuuden aikaansaamisesta. Valtion ja kuntien yhteistyö vaikeasti työllistyvien työllistymisen edistämässä on keskeisellä sijalla. Tähän työhön tarvitaan mukaan entistä enemmän myös kolmannen sektorin toimijat ja elinkeinoelämä. Paikallisen tason innovaatioita työttömyyden hoidossa tulee tukea aiempaa enemmän ja varmistaa siihen tarvittavat resurssit.

Erityisasiantuntija *Erja Lindberg*
Suomen Kuntaliitto

Maksuhäiriömerkinnät ja perusoikeudet

TIMO PURO

Suomessa on satojatuhansia maksuhäiriömerkinnän omaavaa kansalaista. Nämä ihmiset ovat joutuneet tilanteeseen monista eri syistä, - usein tahtomattaan. Monet heistä maksavat ulosoton kautta velkojaan, mutta tämä sinänsä oikeutettu menettely ei suinkaan vielä riitä vaan on kehitetty mitä moninaisimpia suoranaisia rangaistuksia, joilla näitä ahdingossa olevia kansalaisia piinataan.

Kansanedustaja Merja Kyllönen teki hiljattain kirjallisen kysymyksen hallitukselle tästä asiasta ja siihen vastasi ministeri Tuija Brax. Sekä kysymys että vastaus on oheisena ja niistä selviää oleellinen, mutta ei aivan kaikki.

On näet myös se kummallisuus, ettei maksuhäiriömerkinnän omaavalle henkilölle yksikään suomalainen vakuutusyhtiö myönnä sen kummemmin matkustaja- kuin kotivakuutustakaan. Itse asiassa kaikki vapaaehtoiset vakuutukset evähtään.

En ymmärrä mikä logiikka on tämän oudon käytännön takana. Matkustajavakuutuksen epäämisellä voi olla kohtalokkaita seurauksia jos ulkomailla sairastuu tai joutuu onnettomuuteen. Maksuhäiriömerkinnän omaavat henkilöt eivät matkusta ulkomaille yksinomaan lomamatkoille vaan myös työmatkoille ja vakuutuksen saamisen mahdottomuus voi estää tällaiset työtehtävät ja lopulta romuttaa koko työsuhteen.

Kotivakuutus ei ole pelkästään tavara- vakuutus, vaan siihen sisältyy yleensä oikeusturvavakuutus ja näiden puuttumi-

nen voi johtaa vakaviin seurauksiin.

Työnsaannin vaikeudesta Kyllösen kysymyksessä puhutaankin, mutta on merkille pantavaa, että monet työnantajat suoraan ilmoittavat tarkistavansa luottotiedot ja merkintä johtaa automaattisesti työpäi- kan epäämiseen.

Kyllösen kysymyksessä mainitut ajat, jotka maksuhäiriöt voivat olla voimassa kertovat vain osatotuuden. Tavallinen ulosotto on voimassa 15 vuotta ja rikoksen seurauksena tuomittu 20 vuotta. Kyllönen mainitsee 18 ja 23 vuotta. Nämä liukumat tulevat siitä, että velan kulkeminen alkuperäiseltä velkojalta perintätoimistojen kautta käräjäoikeuteen ja ulosottoon kestää.

Kun monilla velallisilla on useita velkoja menevät ne ulosottoon omia teitään. Siitä kun ensimmäinen käräjäoikeuden päätös on tullut voi viimeiseen kuluu aikaa useita vuosia olkoonkin, ettei velallinen olisi tehnyt yhtään uutta velkaa tässä vaiheessa. Uuden velan tekeminen on sitä paitsi jokseenkin mahdotonta ensimmäisen maksuhäiriömerkinnän jälkeen.

On tullut esiin myös tapauksia, joissa perintätoimistot tietoisesti vetkuttelevat prosessin etenemisessä ilmeisesti tarkoituksenaan, että saatava olisi voimassa velallisen kuolemaan saakka. Näin ollen mainitut 18-23 vuotta voivat venyä pitemmiksi ajanjaksoiksi.

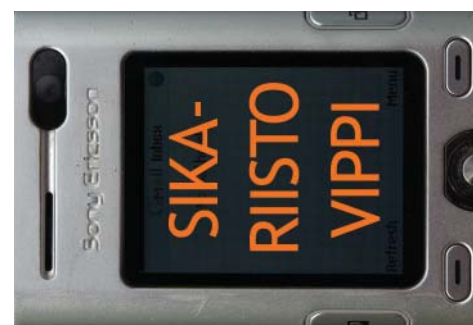
Suomalaisen käytäntö määrää käytännössä velalliselle elinkautisrangaistuksen mikä on huomattavasti pitempi ajanjaksona kuin vastaava vankilarangaistus.

Tämä systeemi pyrkii ja myös lähestulkoon onnistuu rampauttamaan velallisen koko elämän.

Osalla velallisista on mahdollisuus päästä velkasaneeraukseen mikä merkitsee sitä, että päätöksen jälkeen velat on kuitattu viidessä vuodessa. Tähän eivät kuitenkaan kaikki halua, vaikka pääsisivätkin prosessiin, sillä se merkitsi sitä, että olisi viisi vuotta elettävä hieman yli 400 eurolla/kk ja tämä on usein täysin mahdoton yhtälö.

On vakavasti kysyttävä: - onko Suomella tällaiseen varaa aikana, jolloin julistetaan yhteisessä veneessä istumisesta ja siitä, että jokaisen on kannettava kortensa kekkoon. – Eivät tällaisessa tilanteessa olevat ihmiset kerta kaikkiaan pysty olemaan täysipainoisesti mukana yhteiskunnan toiminnoissa. Tästä koituu valtava tappio sekä yksilölle että yhteiskunnalle.

Lähetän tämän kirjeen kaikille puolue- sihteereille mm. sitä silmällä pitäen, että tämä vakava aihe otettaisiin keskustelun keskiöön ja mukaan myös tuleviin hallitusneuvotteluihin yhtenä asiana listalle.

Kärvistelyä

MATTI KAIVONEN

Kristiinankadun ja Läntisen rantakadun risteyksessä iski kulttuuripääkaupunkilaisen takaraivoon taidepläjäys. Se annettiin hänelle ylhäältä: jääpuikko. Luonnonmukaista veistotaidetta. Särmiästä, ei mielitelevää. Jopa tajuntaa avartavaa. Avohaavaan tuli viisi tikkiä ja känsäkouraan normaalit buranat.

P.A. Kärvinen oli pienestä pitäen perso kulttuurille. Erityisesti ruokakulttuuri kiinnosti. Elämyksellinen tutkimusretki suomalaiseen juomakulttuuriin oli takana. Onneksi takana.

Oli tutustuttu rasvaisin sormin ulkomaisiin kulttuureihin. Varsinkin salamipizzan syvällisempi harrastaminen kiinnosti. Välimeren ruokavaliota, siis huipputerveellistä.

Myös kannibalismi on kulttuuria. Ja mitä suurimmassa määrin juuri ruokakulttuuria. P.A:n mielestä kaikki kulttuurit ovat

saman arvoisia ja siksi säilytettäviä. Olisi todella epäkohteliasta kieltäytyä tulemastakin syödyksi kannibaalin perinneruokapöydässä. Saisi melkoiset moitteet käytöstopojen kouluttajilta.

Onneksi ei ollut varaa matkustaa kaukomaille ja järjestää itseään vaikeuksiin. Ainakin Papua-Uusi-Guinea persoonallisine ravintokokeiluineen sai jäädä pois suunnitelmista. Voisi ilmaantua helpostikin kulttuurien välistä kommunikointikatkoa ja ties mitä katkosta, kaulankin. Säästyipä henki täpärästi.

Kiitollisuuden kuuma kyynel pulpahti Kärvisen silmäkulmaan. Näin yhteiskunta piti lapsistaan hyvää huolta. Parempi, ettei mennä sitä työttömyysturvaa sorkkimaan. Ainakaan ylöspäin. Köyhänä on selvästikin turvallisempaa.

Ei pääse rahan voimalla sählämään kaikkiin maailman kolkkiin ja tekemään peruuttamattomia, hengenvaarallisia

tyhmyyksiä.

Ensimmäiset kuusi kuukautta P.A. Kärvinen jaksoi pamauttaa arki-aamuisin klo 7.05. yksiönsä ulko-oven kiinni arvokkaasti rykien. Naapureille tiedoksi: taas täällä mennään, tärkeät tehtävät odottavat kiireistä työelämän moniosaajaa. Ei kuuluta siihen porukkaan joka nousee kahdeltatoista haahuilemaan keittiön ovelle, että mitäkö sitä tänään jaksaisi, onpa taas tylsä päivä eletäväksi ja televisiostakin tulee vain elämää tylsempiä elokuvia.

Kärvinen kierteli salkkuineen kaupungilla, meni rautatieasemalle lämmittelemään, joi kahvit baarissa, söi eväänsä salaa vessassa, käväisi jälkiruoaksi konditorian takapihalla nuuhkimassa vastaleivottujen possumunkkien tuoksua, meni sitten kaulukset pystyssä ja pipo syvälle vedettynä kirjastoon lukemaan lehdet. P.A. katsoi aina tarkkaan ympärilleen, ettei törmäisi vahingossakaan entisiin työtovereihinsa, eikä varsinkaan taloyhtiön naapurivakolua harrastaviin asukkaisiin. Kärvinen palasi viiden aikoihin kotiinsa väsyneenä, kaikkensa antaneena, kuten muutkin kunnan kansalaiset.

Lopulta P.A. ei enää jaksanut lähteä turhauttavalle kaupunkierrokselle. Hän pani herätyskellon soimaan tasan seitsemältä, meni ulko-ovelle, katsoi ovisilmästä ettei ketään ollut käytävällä, avasi oven ja pamautti sen saman tien kiinni voimakkaasti yskien ja kolistellen. Oli hänen oman asumismukavuutensa kannalta tärkeää, etteivät naapurit epäilisi Kärvisen kämpässä asustelevan jotain syrjäytyneitä. Syksyn pihatalkoissa oli kovaan ääneen paheksuttu työtä vieroksuvia. Töitä kuulemma oli vaikka kuinka, ja ellei muuta niin metsät ainakin pullottivat keräämätöntä käpyä.

Sosiaalisesta jälkeenjääneisyydestään huolimatta Kärvinen ymmärsi oman etunsa.

Työttömyys ei ole pahinta; pahinta on jos naapurit saavat tietää.

TVY ry:n VUOSIKOKOUS 2011 24-25.3.2011

Kulttuurikeskus Sofia, Helsinki Vuosaari

24.3 torstai

Valtakirjojen tarkastus alkaa klo 09.00
tulokahvit aamiaispöydästä, kuuluu ateriapakettiin
TVY ry:n hallituksen kokous klo 10.00- 12.30
Lounas noutopöydästä, kuuluu ateriapakettiin klo 11.00- 12.30
Kokoustiloissa esillä Ivo Gabbianellin taideteoksia

Vaaliseminaari klo 13:00-15:00

Sampsa Kataja, Kansallinen kokoomus, varapuheenjohtaja
Maria Guzenina-Richardson, Sos. dem. varapuheenjohtaja - SDP
Anni Sinnemäki, Vihreä liitto, puheenjohtaja
Paavo Arhinmäki, Vasemmisto, puheenjohtaja
Christel Raunio, Suomen ruotsalainen kansanpuolue - RKP
Yrjö Hakanen, Suomen kommunistinen puolue - SKP
Mika Ebeling, kristillisdemokraatit
Timo Laaninen, Keskusta
Juhani Tanski, Suomen Työväenpuolue - STP

Kahvitauko, kahvi ja makea kahvileipä, kuuluu ateriapakettiin klo 15:00-15:45

Vuosikokouksen avajaiset klo 15:45-16:45

Avajaisten ohjelma

Georgios Lostarakos ja klassinen kitara; Four Greek Images, TST ry
Avauspuheenvuoro, puheenjohtaja Lea Karjalainen
Uudenmaan edustajan puheenvuoro

Tauko 16.45- 17.00

Vuosikokous alkaa klo 17:00

Järjestäytyminen ja edetään työjärjestyksen kohtaan 8.

TVY ry:n puheenjohtajaehdokkaiden esittely kaudelle 2011- 2012

Illallinen klo 20:00

Illanvieton aikana esiintyvät

Georgios Lostarakos, ja klassinen kitara, TST ry
Judith, "Going black to Aneto", TST ry
De lux- ryhmä, Vantaan Työttömät ry
Kunniamerkkien jako Helvi Järvenpää, Haapaveden Uhanalaiset ry
Sari & Samira Tanssiryhmä Bastet - itämaisen tanssin esiintyvä harrastajaryhmä, Helsingin Työttömät - HETY ry
Monitaito- musikit, TST ry

25.3. perjantai

Aamupala hotelliin majoittuneille sekä ortodoksinen aamu liturgia kello 8.30 Sofian kappelissa.

Vuosikokous jatkuu klo 9:15.

Lounas klo 12:00

Sörnäisten rantatie 27 C 4
00500 HELSINKI

puh. 09 7745 350
<http://tvvy.fi>
toimisto@tvvy.fi

Työttömien Valtakunnallinen
Yhteistoimintajärjestö - TVY ry

Finlands Arbetslösas
Samarbetsorganisation - TVY rf

Tämän numeron tekemistä tuki:

**Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto**